ПРАЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЗЬВЯЗДА

Орган ЦК і Менскага гаркому Камуністычнай партыі (б) Беларусі.

Год выданьня XV
№ 99 (4351)
СЕРАДА, 4 мая 1932 г.
МЕНСК, Савецкая 63

СЕНЬНЯ У НУМАРЫ

АРТЫКУЛЫ: ПЕРАДАВЫ—Баявы агляд.
СТАЛЕВІЧ, КАНАКОЦІН—Да пытаньня аб беларускай мове (2 стар.).
В. АДЭРШЦЕЙН—Гандлярства і [illegible] замест савецкага гандлю (3 стар.).
ПРАНЧ—Як рэалізуецца дырэктывы ЦК УсеКП(б) [illegible] партарганізацыяй (3 стар.).
П. АНДРОЎСКІ—[illegible] у Амэрыцы (4 стар.).
У дзень першага мая працоўныя БССР і СССР дэманстравалі сваю адданасьць генэральнай лініі партыі, сваю непахісную волю змагацца за пабудову сацыялізму, за ўзмацненьне абароназдольнасьці Савецкага Саюзу (1-ая стар.).
Закрыўся VII надзвычайны зьезд саветаў [illegible] (2 стар.).
Дамо краіне 1½ млн. тон дабракачаснага торфу (2 стар.).
На крутым узьдыме культурнай рэвалюцыі (2 стар.).
Конская брыгада павінна працаваць на сваім палявым вучастку (3 ст.).
Брыгады машыністаў [illegible] першымі прыйшлі машынай да фінішу Усебеларускага конкурсу (4 стар.).
Як змагаецца за ратаваньне дзяцей ад голаду (4 стар.).

БАЯВЫ АГЛЯД

У дзень 1-га мая працоўныя БССР, як і ўсёй вялікай савецкай краіны, прадэманстравалі сваю непахісную гатоўнасьць да далейшай барацьбы пад ленінскім кіраўніцтвам партыі за сацыялізм.

Мільёны пралетараў і калгасьнікаў СССР адзначылі першамайскія дні новым уздымам творчага энтузіязму, новай мабілізацыяй сваіх сіл, энэргіі і волі на справу пабудовы бясклясавага сацыялістычнага грамадзтва. Фабрыкі, заводы, саўгасы, калгасы рапартавалі аб сваіх перамогах, дасягнутых пад кіраўніцтвам партыі ў непрымірымай барацьбе супроць клясавых ворагаў і іх агентаў.

У дзень 1 мая яшчэ вышэй узьнялася магутная хваля сацыялістычнага спаборніцтва, якое ператварыла працу ў справу гонару, справу славы, геройства і адвагі. Пад сьцягам спаборніцтва сталі новыя калёны ўдарнікаў заводаў і фабрык, саўгасаў, машынна-трактарных станцый, калгасаў.

Усюды, ва ўсіх кутках нашай краіны масы дэманстравалі сваю адданасьць партыі Леніна, сваю рашучасьць [illegible] для новых перамог, [illegible] на фронце сацыялістычнага будаўніцтва.

[illegible]

Мы прадэманстравалі свае перамогі [illegible]

[illegible] гатовыя за мір, будучы гатовымі ў любую мінуту даць адпор ваенным нападам [illegible] імпэрыялістычным і сацыял-фашысцкім арганізатарам новай інтэрвэнцыі супроць нашай краіны.

За рубяжом нашы браты па клясе ў першамайскія дні дэманстравалі сваю клясавую салідарнасьць з Савецкім саюзам, супроць буржуазіі і сацыял-фашызму, за рэвалюцыйны выхад з крызісу, за абарону СССР і кітайскіх саветаў. Тэлеграф [illegible] аб першамайскіх выступленьнях міжнароднага пралетарыяту. [illegible] што ў гэтым годзе першамайскія дні прайшлі пад знакам значнага росту рэвалюцыйнай актыўнасьці міжнароднага пралетарыяту. [illegible]

Буржуазія загадзя за 1 мая прывяла ў поўную гатоўнасьць усе свае сілы для барацьбы супроць пралетарыяту. У большасьці капіталістычных краін было фактычна ўведзена ваеннае становішча, як у Польшчы, Вугоршчыне, Румыніі, Чэха-Славакіі [illegible] Германіі [illegible] Зьвярыныя рэпрэсіі [illegible] былі пушчаны ў справу. Пралетарыят не [illegible] пад сьцягі Камуністычнага Інтэрнацыяналу. Як грозны сыгнал рэвалюцыі, ад Парыжу да Токіё, ад Гішпаніі да Ню-Ёрку праходзілі магутныя хвалі першамайскіх пралетарскіх дэманстрацый. У Польшчы яшчэ напярэдадні 1 мая ў цэлым радзе месцаў адбыліся крывавыя бойкі з паліцыяй. У Варшаве, Лодзі і інш. былі праведзены масавыя арышты. Турмы перапоўніліся.

Уся паліцыя і войскі былі мабілізаваны на задушэньне першамайскіх дэманстрацый. Фашысцкім жандарам не ўдалося папярэдзіць выступленьняў польскага пралетарыяту. Нават афіцыёзная прэса, напрыклад, «Газэта польска» адзначае, што ў дзень 1 мая ў Польшчы «ва ўсіх прамысловых раёнах адбыліся дэманстрацыі».

Па ўсёй Польшчы, асабліва ў Дамброўскім горным басэйне, Лодзі, Кракаве і інш., адбыліся крывавыя сутычкі з паліцыяй, якая адкрывала агонь па дэманстрантах. У Сасновіцах дамброўскія гарнякі дэманстравалі з чырвонымі сьцягамі ня гледзячы на град куль з боку паліцэйскіх кардонаў. Аналёгічныя дэманстрацыі і баі з паліцыяй мелі месца і ў Германіі, Гішпаніі, Чэха-Славакіі і інш. У Празе пад кіраўніцтвам кампартыі і рэвалюцыйных арганізацый 14.000 рабочых і працоўных дэманстравалі па вуліцах пад лёзунгам: «адзінства — барацьба — перамога». Дэманстранты выкрывалі арганізатараў новых імпэрыялістычных войнаў і заклікалі да абароны Савецкага саюзу. Грандыёзныя дэманстрацыі, якія ня мелі сабе прэтэндэнтаў, адбыліся ў Парыжы і Лёндане.

Першамайскія дні за рубяжом прайшлі пад знакам далейшай мабілізацыі пралетарыяту на барацьбу за рэвалюцыйны выхад з крызісу, супроць буржуазіі, за абарону СССР, супроць падпальшчыкаў новай вайны. Мільёны пралетараў усяго сьвету пад сьцягамі Камінтэрну паказалі, што ніякі тэрор, ніякія рэпрэсіі буржуазіі і сацыял-фашыстаў ня стрымаюць рэвалюцыйнага ўздыму мас. Хваля рэвалюцыйнай барацьбы ўзьнімаецца ўсё вышэй і вышэй. Пралетары шчыльней згуртоўваюць свае рады вакол камуністычных партый і рыхтуюцца да рашаючых схватак з капіталізмам. за перамогу сусьветнага Кастрычніка.

«Няхай пануючыя клясы дрыжаць перад надыходзячай камуністычнай рэвалюцыяй. Пралетары могуць страціць у ёй толькі свае ланцугі. Набудуць-жа яны цэлы сьвет!»

Пралетары ўсіх краін, злучайцеся!

У ДЗЕНЬ ПЕРШАГА МАЯ ПРАЦОЎНЫЯ СССР І БССР

дэманстравалі сваю адданасьць генэральнай лініі партыі, сваю непахісную волю змагацца за пабудову сацыялізму, за ўзмацненьне абароназдольнасьці Савецкага Саюзу

Парад Чырвонай арміі

* Пляц Парыскай камуны. 9 гадзін 30 хвілін. Стройна стаяць стралковыя палкі, кавалерыя, бранявікі, артылерыя, аўтамашыны. Усе на сваіх мясцох, усе чакаюць каманды.

* Начальнік менскага гарнізону тав. **Цімашэнка** ў цэнтры Пляцу. Да яго пад'яжджаюць камандзіры палкоў і дакладваюць аб гатоўнасьці.

* 10 гадзін. Пляц перарэзае калёна «гюікаў» і «фордзікаў». На трыбуне—т. т. **Гікало, Шаранговіч, Жаброўскі, Галадзед, Чарвякоў** і іншыя члены бюро ЦК КП(б)Б і ўраду, дэлегацыя ангельскага пралетарыяту — шэфа №-скай кавалерыйскай дывізіі.

* Часьці стаяць па камандзе «зважай». Ад дому АБВШ выяжджае камандуючы войскамі беларускай акругі тав. **Убарэвіч.** У суправаджэньні тав. Цімашэнка камандуючы аб'яжджае часьці, вітае іх з днём 1 мая.

* Маладыя чырвонаармейцы ўрачыста давалі прысягу. Словы «**За справу сацыялізму і брацтва народаў не шкадаваць ні сіл, ні самога жыцьця**» высока ўзьляталі над горадам, рэхам каціліся і далёка адгукваліся.

* Баявым маршам, пад гукі аркестраў і магутнае «ура» ішлі часьці Чырвонай арміі праз пляц Парыскай Камуны, уліваліся на пляц Волі.

На пляцы волі

*** Ужо з самай раніцы вуліцы, што прылягаюць да пляцу Волі, былі заліты дэманстрантамі. У розных пунктах Менску строіліся калёны. Пераклікаліся гукі аркестраў, мэлёдыі песень. Чырвоны Менск урачыста сустракаў дзень пралетарскай салідарнасьці, дзень баявога агляду рэвалюцыйных сіл міжнароднага пралетарыяту.**

*** На трыбуне члены ЦК КП(б)Б, гаркому партыі, ЦВК, члены ўраду БССР і лепшыя ўдарнікі Менску. У 11 з палов. гадз. на трыбуне зьяўляюцца т. т. ГІКАЛО, ШАРАНГОВІЧ, ГАЛАДЗЕД, ЖАБРОЎСКІ, ЧАРВЯКОЎ.**

*** У 11 гадз. з-за будынку гарсавету паказаліся першыя рады: гэта ішлі ўзброеныя атрады пралетарыяту, ішла слаўная непераможная Чырвоная армія.**

*** Каля трыбуны праходзяць войскі АДПУ, пагранчасьці. Гулкі, рытмічны крок. Як быццам ідуць ня роты, а крочыць адзін магутны волат.**

З трыбуны зрываецца вокліч: «Няхай жыве меч пралетарскай дыктатуры—АДПУ!» Дружнае «ўра» шматтысячных калён рабочых грыміць у адказ.

*** За стралковымі часьцямі Чырвонай арміі ідуць тэхнічныя. З грукатам дэманструе перад трыбунай артылерыя, прапаўзаюць, адказваючы сыгнальнымі гудкамі на прывітаньні—танкі. За імі—рад аўтамабіляў, матацыкляў. Усё гэта — перадавая высокая тэхніка, якою Чырвоная армія ўсё больш і больш насычаецца.**

*** Калі адгрымеў галёп чырвонай коньніцы, перад трыбунай пацякла лавіна байцоў фабрык і заводаў—байцоў вялікай пяцігодкі.**

Першымі ішлі героі перамог нашай сацыялістычнай індустрыі, рабочыя і работніцы перадавых фабрык і заводаў Менску.

На транспарантах і плякатах, што высіліся над калёнамі, красавалі справы перамог. Рабочыя «БАЛЬШАВІКА», паведамляючы аб узятых вяршынях прамфінпляну, заяўлялі аб тым, што яны з гонарам трымаюць пераходны сьцяг імя ЦСПСБ.

*** ВАРАШЫЛАЎЦЫ гаварылі таксама аб перамогах, якіх у іх нямала. Ня менш канкрэтна гаварылі яны і аб тых абавязках, што бяруць на сябе: «ПАВЯДЗЕМ БАРАЦЬБУ ЗА ШПАРКАЕ ВЫКАНАНЬНЕ КОЛЬКАСНЫХ І ЯКАСНЫХ ЗАКАЗАЎ ДЛЯ ЧОРНАЙ МЭТАЛЮРГІІ, ДЛЯ ДНЕПРАБУДУ І КУЗЬНЕЦКБУДУ. ПОЎНАСЬЦЮ ЗЬНІШЧЫМ БРАК, ЛІКВІДУЕМ ПРАГУЛЫ І СПАЗЬНЕНЬНІ. 6 УМОЎ тав. СТАЛІНА—ВА ЎСЕ ЗЬВЕНЬНІ ВЫТВОРЧАСЬЦІ!».**

*** «Мы выканалі заданьне за красавік на 101 проц.»—рапартуюць пралетаркі чырвонасьцяжнай фабрыкі «Кастрычнік».**

«Наш паравоз Щ-561—Досіна і Курыловіча—вышаў пераможцам на ўсесаюзным конкурсе спараных»—з гонарам заяўляюць чыгуначнікі Менскага вузла.

Яны—пераможцы. Яны — здабылі сьцяг другога ўсесаюзнага конкурсу спараных брыгад і высока яго трымаюць. Чыгуначнікі абяцаюць ня зьніжаць тэмпаў, ня здаць першынства.

*** Плякаты кажуць пра вялізарную перамогу на фронце культурнай рэвалюцыі. Фабрыкі і заводы рапартуюць аб тым, што яны сустракаюць 1-га мая суцэльна пісьменнымі.**

*** Маніфэстацыя закончылася вялікім карнавалам. Вось на шыбеніцы гойдаецца цела павешанага. Побач—турма, за кратамі якой мучацца палоньнікі фашызму. Гэта—краіна клясычнага тэрору, белапанская Польшча.**

З трэскам едзе трактар. Яго з усіх сіл стрымліваюць кулак, поп, ксёндз, рабін. Яны сьмешна забягаюць наперад, упіраюцца і... разьбягаюцца ва ўсе бакі: ім не ўдаецца стрымаць пераможнага ходу трактара—сымбалю сацыялістычнай перабудовы вёскі.

Праз пляц Волі праяжджае катафалк. Катафалка вязе труну з арыгінальным нябожчыкам. На труне надпіс: «Няпісьменнасьць».

Усеагульны рогат суправаджае карнавал.

*** Працоўныя чырвонай сталіцы БССР прадэманстравалі сваю непахісную волю змагацца пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі, за далейшае пераможнае будаўніцтва сацыялізму.**

НА ПЛЯЦЫ ПАРЫСКАЙ КАМУНЫ: — Каля трыбуны праходзяць войскі АДПУ. — тав. УБАРЭВІЧ, у суправаджаньні начальніка гарнізону т. ЦІМАШЭНКІ, вітае байцоў з днём 1-га мая.—У авале—першая калёна менскіх пралетараў на пляцы Волі.

Загад Рэвалюцыйнага Ваеннага Савету СССР

1 мая 1932 г. Масква

Рэвалюцыйны Ваенны Савет Саюзу ССР у дзень міжнароднага пралетарскага сьвята 1 мая шле палкае прывітаньне пралетарам і працоўным усяго сьвету, рабочым і калгасьнікам Савецкага саюзу, камандзірам, палітработнікам і чырвонаармейцам Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі.

Пятнаццаты год **у сваёй краіне** рабочая кляса - пераможца сьвяткуе дзень міжнароднай салідарнасьці ўсіх працоўных. Пятнаццаты год, пад кіраўніцтвам ленінскай камуністычнай партыі, рабочыя і сяляне Савецкага саюзу вядуць гераічную работу па карэннай перабудове ўсяго грамадзкага ладу. Старая, адсталая памешчыцка-буржуазная Расія з казачнай шпаркасьцю ператвараецца ў тэхнічна-перадавы індустрыяльны Сацыялістычны Саюз вызваленых народаў.

Гэта адбываецца ў той час, калі ва ўсім капіталістычным сьвеце з нячуванай сілай лютуе крызіс капіталістычнай гаспадаркі, калі па-ранейшаму гаснуць домны і мартэны, закрываюцца фабрыкі і заводы, лопаюцца банкі, павялічваецца беспрацоўе, расьце галеча працоўных. Стары сьвет капіталу трашчыць у сваіх асновах. Актыўныя элемэнты буржуазіі адкрыта шукаюць выхаду з крызісу ў вайне.

На Ўсходзе ўжо загрымелі гарматы. Імпэрыялісты, якіх задушае крызіс, ліхаманкава ўзбройваюцца пад манатонныя і мерныя прамовы сваіх прадстаўнікоў аб раззбраеньні, умацоўваюць старыя і арганізуюць новыя ваенныя блёкі і саюзы.

Апіраючыся на бязьмежнае давер'е і падтрыманьне ўсіх працоўных, завяёўваючы ўсё большыя сымпатыі сусьветнай рабочай клясы, урад Савецкага саюзу няўхільна вядзе пязьменную, цьвёрдую палітыку міру. На парозе грандыёзных будаўнічых плянаў другой пяцігодкі, поўны адзінага жаданьня павысіць узровень матар'яльнага і культурнага дабрабыту працоўных мас, Савецкі ўрад імкнецца ўсімі сродкамі, якія ёсьць у яго распараджэньні, забясьпечыць мір.

Але палітыка міру не азначае адмаўленьня ад абароны. Наадварот. краіна Саветаў нікому не дазволіць уварвацца на сваю тэрыторыю, зруйноўваць сацыялістычныя прадпрыемствы, таптаць калгасныя палі. Зарукай гэтаму служыць бязупынна ўзрастаючая магутнасьць ўзброенага аплоту пралетарскай дзяржавы — Чырвонай арміі. Абкружаная клопатамі і ўвагай працоўных, клясава-зьпітаваная Чырвоная армія ахоўвае працу і спакой Савецкага саюзу.

Таварышы чырвонаармейцы, камандзіры і палітработнікі! У сьвядомасьці найвялікшай адказнасьці, якая ляжыць на нас за цэласнасьць і недатыкальнасьць нашай дзяржавы, **удаскапальвайце баявую і палітычную падрыхтоўку, мацуйце жалезную рэвалюцыйную дысцыпліну Чырвонай арміі!** У нагу з лепшымі ўдарнікамі заводаў, капальняў, саўгасаў і калгасаў! Яшчэ з большай упартасьцю і напружанасьцю дабівайцеся сапраўднага аўладаньня баявой тэхнікай! Яшчэ шчыльней самкнем свае рады вакол генэральнай лініі партыі і яе ленінскага ЦК!

Маладыя байцы! Рэвалюцыйны Ваенны Савет віншуе вас з прыняцьцем прысягі на верную службу пралетарскай бацькаўшчыне. Сёньня вы ўрачыста абяцалі быць шчыра адданымі рабоча-сялянскай краіне. Гэтым самым вы сталі поўнапраўнымі членамі дружнай чырвонаармейскай сям'і. Працягвайце-ж далей слаўныя традыцыі гераічнай Чырвонай арміі! Цясьней рады вакол вашых камандзіраў і партыйнай арганізацыі!

Няхай жыве камуністычная партыя — правадыр і кіраўнік працоўных!

Няхай жыве яе ленінскі Цэнтральны Камітэт!

Няхай жывуць рабочыя і калгасьнікі Савецкага саюзу!

Няхай жыве апора міру — Рабоча-Сялянская Чырвоная армія!

Народны Камісар па вайсковых і морскіх справах і старшыня Рэўваенсавету СССР —
К. ВАРАШЫЛАЎ.

РАПАРТ

Адсьвяткавана 43 маёўка. Дзень інтэрнацыяналу—дзень дэманстрацыі пралетарскіх калён сусьветнага Кастрычніка, сьвята мабілізацыі рэвалюцыйных сіл для новых перамог.

Наш май—баявы агляд рэвалюцыйных сіл міжнароднага пралетарыяту. У гэты дзень буржуазія ў дзікім спалоху дрыжыць за сваё «права на існаваньне». І кожны год 1 мая наносіць іспалінскія ўдары па капіталістычнай сыстэме.

Але яшчэ ні адна пралетарская маёўка не праводзілася ва ўмовах такіх нявымерна-глыбокіх, вострых супярэчнасьцяй капіталізму. Яшчэ ніколі пагроза новай імпэрыялістычнай вайны, узброенага нападу на ўдарную брыгаду сусьветнага пралетарыяту—ня былі такімі відавочнымі і рэальнымі, як увесну заключнага году пяцігодкі.

На парадзе Чырвонай арміі бранявыя часьці праходзілі пад гукі сваіх сірэн. Яны, гукі гэтых электрычных ваўчкоў, зьліваліся ў адну сугучную сымфонію.

Сваімі гудкамі, сваім баявым маршам часьці Чырвонай арміі, гэтай апоры міру, **рапартавалі,** краіне аб **поўнай гатоўнасьці** абараняць заваяванае рэвалюцыяй.

Увесь горад на вуліцах. Калёны доўгія і магутныя. Крок цьвёрды і поўны. Лёзунгі баявыя і запальныя. Непарыўны ланцуг рапартаў і самаабязацельстваў. На савецкім аматарскім грузавіку, яшчэ зусім новым і ярказялёным, павольна хістаюцца вялізэзныя літары. Выразаныя з фанэры і расфарбаваныя праваліснымі знакі зьбягаюцца ў лёзунг нашай мірнай палітыкі —

«Ні аднэй пядзі чужой зямлі ня хочам, але і сваёй зямлі, ні аднаго вяршка сваёй зямлі не аддамо нікому».

І сьледам, на вялікім чырвоным палотнішчы, якое высока ўзьвіваецца над жывым морам дэманстрантаў, два рабочыя нясуць ленінскія словы —

«Таварышы, будзьце напагатове, ахоўвайце абароназдольнасьць нашай краіны і нашай Чырвонай арміі, як зяніцу вока».

Зьм. П.

1-га МАЯ Ў МЕНСКУ.—Маладыя чырвонаармейцы даюць урачыстую прысягу.—У авале—сакратар ЦК КП(б)Б тав. ГІКАЛО.

Пад баявымі сьцягамі Камінтэрну мільённыя масы пралетараў усяго сьвету дэманстравалі

за перамогу справы Леніна

МАГУТНЫЯ ПЕРШАМАЙСКІЯ ДЭМАНСТРАЦЫІ Ў ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 2. Ня гледзячы на крывавы тэрор фашысцкага ўраду, які ўжо за некалькі дзён да 1-га мая прыняў нябывалыя разьмеры, па ўсёй Польшчы, Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне ў дзень 1 мая, як падае нават фашысцкая прэса, адбыліся **шматлікія бурныя дэманстрацыі рабочых і працоўнага сялянства.**

У Варшаве ўначы перад 1 маем было вывешана больш **20 камуністычных сьцягаў.** 1 мая па ўсім горадзе адбылося некалькі бурных дэманстрацый. З самай раніцы на Маршалкоўскай вуліцы сфармавалася магутная дэманстрацыя з удзелам звыш 1.000 асоб. Калі дэманстранты, прайшоўшы Маршалкоўскую вуліцу, накіраваліся на вуліцу Рысю некалькі ўзброеных з ног да галавы атрадаў коннай і пешай паліцыі, кінуліся на дэманстрацыю. У выніку — некалькі асоб паранена і 50 арыштавана. У прадмесьці Варшавы **Празе** ў часе дэманстрацыі адбылася **бойка** паміж камуністычнымі рабочымі і сацыял-фашыстамі і паліцыяй. У часе бойкі паліцыя і сацыял-фашысты ўзьнялі страляніну. **Шмат рабочых паранена і арыштавана.** Пасьля 1-й гадзіны дня ў цэнтры гораду Варшавы адбыліся паўторныя дэманстрацыі рабочых, якія зараз-жа разганяліся паліцыяй. Агульны лік арыштаваных толькі ў Варшаве **перавышае 100 чал.**

Наперакор паліцэйскай забароне

БЭРЛІН. 1 мая па ўсёй краіне працоўныя Германіі вышлі на вуліцу, ня гледзячы на тое, што ў радзе гарадоў —Мюнхэне, Брэмене, Браўншвэйгу і Мэкленбургу дэманстрацыі былі забаронены. Нават у тых гарадох, дзе дэманстрацыі былі афіцыяльна дазволены, паліцыя ўсяляк прабавала сарваць іх. У Бэрліне і Трыры паліцыя забараніла пісаць плякаты і лёзунгі. **У Кёльне** ўвесь горад быў упрыгожаны лёзунгамі з заклікамі да абароны савецкай улады. **У Штутгарце** адбыўся шматтысячны камуністычны мітынг пад адкрытым небам. Пасьля мітынгу была праведзена дэманстрацыя. Паліцыя прабавала разагнаць рабочых, што аднак не ўдалося. **У Дзюсэльдорфе** дэманстравала каля **20.000 рабочых** з лёзунгамі кампартыі і рэвалюцыйнай прафапазыцыі. **У Гагене** ў дэманстрацыі прымала ўдзел звыш **10.000 рабочых.** У Дрэздэне, Хэмніцы і радзе іншых гарадоў Германіі таксама адбыліся масавыя камуністычныя дэманстрацыі.

50-тысячная дэманстрацыя ў Лёндане

ЛЁНДАН. У першамайскай дэманстрацыі ў Гайдпарку прымала ўдзел **50 тыс. чал.** Пасьля мітынгу дэманстранты накіраваліся да будынку японскага пасольства. Паліцыя патрабавала затрымаць дэманстрантаў, пусьціўшы ў ход дубінкі. Шмат рабочых паранена і 8 чал. арыштаваны. Паліцыя ўжыла выключныя меры для аховы японскага пасольства. Сутычка дэманстрантаў з паліцыяй мела месца таксама ў горадзе Домбі (Шатляндыя). **50 дэманстрантаў** і шмат паліцэйскіх **было паранена. 21 чалавек арыштаваны. У Глазго** прымалі ўдзел у дэманстрацыі 20.000 рабочых. Дэманстрацыі мелі месца таксама ў Манчэстэры і іншых гарадох Англіі.

963 арыштаваных ў Токіё

ТОКІЁ. Паводле даных паліцыі, **у Токіё 1 мая арыштавана 963 рабочых.** Ня гледзячы на папярэдыкальныя меры, ужытыя паліцыяй, напярэдадні 1 мая лева-прафсаюзнае аб'яднаньне правяло дэманстрацыі ў прамысловых кварталах гораду. Дэманстрацыі паўсюды разганяліся паліцыяй. У горадзе Асака ў дазволенай дэманстрацыі прымала ўдзел звыш 15 тыс. рабочых.

У Фінляндыі рабочыя дэманстрацыі забаронены

ГЕЛЬСІНГФОРС. Фінляндзкі ўрад выдаў распараджэньне аб забароне рабочых дэманстрацый і паходаў у дзень 1 мая. Распараджэньне цалкам ідзе ў гэтых адносінах насустрач патрабаваньням, прад'яўленым некалькі дзён таму назад фашыстамі, якія выступілі са спэцыяльнай пэтыцыяй да ўраду аб забароне рабочых дэманстрацый. Паходы фашысцкіх студэнтаў дазволены. Сацыял-фашысты неадкладна пайшлі насустрач жаданьням лапуасцаў: выкарыстаўшы распараджэньне ўраду, сацыял-дэмакратыя забараніла ўсякія паходы і дэманстрацыі 1 мая. Згодна паведамленьняў друку, фінляндзкая кампартыя распаўсюдзіла ў радзе мясцовасьцяй вялікую колькасьць лістовак і адозваў, прысьвечаных сьвяткаваньню 1 мая. Газэты паведамляюць, **што паліцыяй праведзены шматлікія арышты сярод рэвалюцыйных рабочых.**

Вялізарныя мітынгі ў Празе

ПРАГА. У Празе, **пад кіраўніцтвам кампартыі і рэвалюцыйных арганізацый, адбылася дэманстрацыя,** у якой прымала ўдзел 14.000 чал. Дэманстранты прайшлі па вуліцах гораду з пяяньнем рэвалюцыйных песьняў, нясучы чырвоныя сьцягі і плякаты з лёзунгамі: **«адзінства—барацьба—перамога». «Перамога пяцігодкі ў СССР—наша перамога».** 100 плякатаў з найбольш баявымі надпісамі, якія накіраваны супроць імпэрыялістычнай вайны, былі адабраны паліцэйскімі. 14 дэманстрантаў арыштаваны. Пасьля дэманстрацыі адбыліся тры грандыёзныя мітынгі.

Бранявікі супроць дэманстрантаў у Гішпаніі

ПАРЫЖ. «Юманітэ» паведамляе з Парыжу, што па **ўсёй Гішпаніі мелі месца масавыя першамайскія дэманстрацыі,** ня гледзячы на забарону. **Трамвайны рух быў спынен.** Магазыны, сталоўкі былі закрыты. **Жандармэрыя некалькі раз атакавала дэманстрантаў, прычым былі пушчаны ў ход бранявікі. Паранена 20 рабочых і звыш 100 арыштаваных.**

У Кардове ў знак пратэсту супроць разгону дэманстрацый жандарамі 2-га мая абвяшчаецца ўсеагульная забастоўка.

**

ПАРЫЖ, 30. Згодна паведамленьня «Юманітэ», у Мотры (правінцыя Грэнады ў Гішпаніі) некалькі сотняў рабочых у сувязі з 1-м мая наладзілі дэманстрацыю перад турмой з патрабаваньнем вызваліць арыштаваных рэвалюцыйных рабочых. У справу ўмяшалася жандармэрыя, **якая адкрыла агонь па дэманстрантах.** У рэзультаце страляніны **1 рабочы забіт, другі цяжка паранен.**

Першамайскія лістоўкі ў Шанхаі

ШАНХАЙ, 1. Камуністычныя лістоўкі распаўсюджаны ў розных частках гораду. Паліцыя ўчора зрабіла некалькі налётаў і прымае рашучыя меры для папярэджаньня першамайскіх выступленьняў. Усе брамы ўздоўж межаў кітайскай тэрыторыі і замежнага сэтльмэнту закрыты.

Пад лёзунгамі кампартыі

ПАРЫЖ. «Юманітэ» паведамляе, што ў Парыжы і прамысловых цэнтрах Парыскага раёну ў дзень 1 мая ў часе выбараў вечарам пры абвяшчэньні першых вынікаў выбараў у францускую палату, рабочыя дэманстравалі пад лёзунгамі кампартыі. У Парыскім прыгарадзе Сэн-Дэні абвяшчэньне аб абраньні ў палату дэпутатаў камуніста Дорыё выклікала вялізарны энтузіязм сярод прысутных рабочых. У прыгарадзе Вэльжыў, дзе камуністычны кандыдат Ваян Кутур'е па ліку атрыманых галасоў ідзе ўперадзе, амаль усё рабочае насельніцтва, якое сабралася на гарадзкім пляцы, горача вітала абвешчаныя вынікі і наладзіла грашовы збор у карысьць кампартыі. Першамайскія дэманстрацыі і мітынгі адбыліся таксама ў іншых гарадох Францыі. У Бэуоне, ня гледзячы на забарону ўлад, 5.000 рабочых наладзілі мітынг пад адкрытым небам. **Прысутныя былі атакаваны жандармэрыяй.** Арыштавана 20 рабочых, у Ліёне ў дэманстрацыях прымала ўдзел 3.000 рабочых, у Ніцы—2.000 рабочых, дэманстранты кінулі лёзунг: **«Няхай жывуць саветы».**

У Рыме рабочыя кварталы пад пражэктарамі

ПАРЫЖ, 1. Згодна паведамленьня «Гавас» з Рыму, у сувязі з днём 1 мая ўладамі прыняты самыя строгія меры нагляданьня асабліва над рабочымі кварталамі гораду. Па вуліцах Рыму дыфілююць фашысцкія патрулі. Баючыся, што будуць раскіданы антыфашысцкія пракламацыі, як гэта мела месца ў кастрычніку мінулага году, неба асьвятляецца пражэктарамі і над горадам лётаюць некалькі ваенных аэрапляпаў.

Ангельскія сацыял-прахвосты адмовіліся ад дэманстрацый

ЛЕНДАН, 30. Лейбарысцкая партыя і генэральны савет прафсаюзаў не прадпрынялі ніякіх крокаў да сьвяткаваньня 1 мая, абмежаваўшыся выданьнем аб'яднанага маніфэсту, складзенага ў шаблённых выразах. Рэфармісты ня будуць прымаць удзелу ў масавых дэманстрацыях і абмяжуюцца арганізацыяй мітынгаў.

Крывавая расправа нанкінскіх катаў

НАНКІН. 30 красавіка ў штабе нанкінскага гарнізону **пакараны сьмерцю 25 камуністаў,** арыштаваныя ў розных гарадох па абвінавачаньні ў спробах далучыцца да Чырвонай арміі і ўзьняць паўстаньне сярод урадавых войск.

Вобыскі і арышты ў Віленшчыне

ВІЛЬНЯ. 2. У сувязі з надыходам сьвята 1 мая, пачынаючы ад 15 красавіка на тэрыторыі Вільні і віленскага ваяводзтва паліцыя правяла масавыя арышты сярод насельніцтва. Па ўсіх гарадох, мястэчках, вёсках значна ўзмоцнены паліцэйскія сілы.

У Вільні масавыя арышты ня спыняюцца. У пачатку другой паловы сакавіка ў Вільні было арыштавана звыш 50 чал., якія абвінавачваюцца ў камуністычнай дзейнасьці і ў падрыхтоўцы да сьвяткаваньня 1 мая. У апошнія два дні перад 1 маем паліцыя правяла ў Вільні грунтоўны вобыск у культурна-асьветных арганізацыях. Пасьля вобыскаў арыштавана некалькі дзесяткаў чалавек.

ЗАКРЫЎСЯ VII НАДЗВЫЧАЙНЫ ЗЬЕЗД САВЕТАЎ КОЙДАНАЎШЧЫНЫ

Працоўныя Койданаўшчыны, пад кіраўніцтвам партыі, ячэй з большай энэргіяй павядуць барацьбу за выкананьне пляну трэцяй бальшавіцкай вясны

КОЙДАНАВА. 30 красавіка [illegible] па дакладу старшыні райвыканкому тав. Ванкоўскага. [illegible]

[illegible]

З вялікай прамовай выступіў сакратар ЦВК БССР тав. [illegible]

[illegible]

З прывітаньнем ад БАН і пісьменьнікаў выступіў тав. Віткоўскі [illegible]

[illegible]

На ўрачыстым пасяджэньні зьезд прыняў рэзалюцыю па дакладу тав. [illegible]

[illegible] XVII канфэрэнцыі УсеКП(б) і XIV зьезду КП(б)Б [illegible]

Прэзыдыюм у складзе 37 чалавек: тав. Пушчын (сакратар РК КП(б)Б), Ванкоўскі, Гарфінкель, Кутэін, Вішнеўскі, Берестоўскі, Надзя [illegible], Гулько [illegible], Навіцкі Язэп [illegible], Манюк [illegible], Віткоўская [illegible], Арцюшэўскі (рабочы МТС), Шчаснаў [illegible] і інш. — 14 кандыдатаў.

Пасьля выбараў зьезд [illegible] на ўдарнае правядзеньне трэцяй бальшавіцкай сяўбы. [illegible]

Закрываючы зьезд тав. Ванкоўскі [illegible]

М. Сакалоўскі.

Першы арганізацыйны пленум РВК

КОЙДАНАВА. 30 красавіка, у 8 гадз. вечара адбыўся першы арганізацыйны пленум [illegible] Курдзін, Пятроў, Заранскі, Казін, Гарфінкель, Заблоцкі, Мармашоў, Вішнеўскі, Рогачоў, Віткоўская і Вяцеш. [illegible] Старшынёй РВК выбраны тав. Ванкоўскі, [illegible] тав. Курдзін і тав. Гарфінкель.

М.

Па-ўдарнаму падрыхтаваліся коні да сяўбы

[illegible]

якіх даглядаюць тры конюхі-фуражыры. Коні разьбіты паміж дзьвюма вытворчымі брыгадамі.

Для рабочых коней зараз устаноўлен узмоцнены кармавы рацыён. На аднаго каня выдаецца: сена і канюшыны — 6 кгр., саломы — 4 кгр., [illegible] 10 кгр. сена і канюшыны, 4 кгр. саломы і 5 кгр. канцэнтратаў.

Цягавая сіла калгасу у поўнай спраўнасьці.

Сяўба ўсіх культур павінна быць скончана на працягу 18 дзён.

Брыгада «Зьвязды»:
Алай і Шасьцярнёў.

ДАМО КРАІНЕ 1,5 МІЛЬЁНА ТОН ДОБРАЯКАСНАГА ТОРФУ

З ПЕРШЫХ ДЗЁН СЭЗОНУ УЗЯЦЬ БАЛЬШАВІЦКІЯ ТЭМПЫ

АДКРЫТЫ ЛІСТ ЗАВОДУ „АСІНТОРФ"

да ўсіх рабочых, ІТР і служачых тарфяной прамысловасьці БССР

Асноўнай энэргетычнай базай разьвіцьця сацыялістычнай прамысловасьці БССР зьяўляецца торф. Гэта галіна прамысловасьці Савецкай Беларусі за апошнія гады дабілася вялізарных посьпехаў. Расьце колькасьць торфзаводаў і ўмацняецца іх тэхнічная ўзброенасьць. Мэханізаваная торфаздабыча ў бягучым годзе займае больш 60 проц. вытворчай праграмы.

Асабліва вялікі размах тарфяная прамысловасьць БССР атрымае ў другой пяцігодцы. Паводле дырэктыў СНК і ЦК КП(б)Б аб складаньні другога пяцігадовага пляну, торфаздабыча ў 1937 годзе павінна быць давездзена да 10 мільёнаў тон. Гэта ўскладае на тарфяную прамысловасьць вялізарныя задачы. Перамогі 2-ой пяцігодкі ў значнай меры залежаць ад пасьпяховага выкананьня праграмы торфаздабычы 1932 году. Вось чаму ад тарфяной прамысловасьці ў бягучым годзе патрабуецца выключная ўвага да выкананьня вытворчага пляну.

Наш завод ва ўмовах Савецкай Беларусі мае вялізарнае значэньне ня толькі па аб'ёме сваёй вытворчай праграмы. Ен зьяўляецца асноўным пастаўшчыком торфапалу для першай БелДРЭС, ад бесьперабойнай работы якой у значнай меры залежыць нармальная работа прамысловасьці Аршаншчыны, Віцебшчыны, Магілеўшчыны, Дубровеншчыны і Шклоўшчыны. Мы гэта добра разумеем і накіроўваем усе свае сілы на поўнае выкананьне і перавыкананьне вытворчага пляну.

У гэтым годзе мы значна лепш падрыхтаваліся да сэзону, чым летась. Да 1-га мая поўнасьцю скончана падрыхтоўка балота пад машына-фармовачны торф. Адрамантавана і ўстаноўлена на балоце 15 торфамашын і 21 трактар. Рабочай сілай завод забясьпечан поўнасьцю ў адпаведнасьці з запатрабаваньнямі праграмы. Абсталявана і прыведзена ў належны парадак 26 старых і пабудавана 6 новых баракаў для рабочых. Адрамантаваны 4 старыя і пабудаваны 2 новыя сталоўкі. Апрача гэтага, пабудавана тры 4-кватэрныя дамы і 2 дамы для адміністрацыйна-гаспадарчых, прафэсыянальных і партыйна - камсамольскіх арганізацый заводу. Заканчваецца пабудова хлебапякарні, магазыну і 2-х ларкоў для ТРК. Пабудавана і пушчана новая электрычная падстанцыя магутнасьцю ў 750 кілёват, якая поўнасьцю забясьпечвае энэргіяй і сьветам работы на балоце. Агульная сума капіталаўкладаньняў на будаўніцтва па заводу ў гэтым годзе складае 800 тыс. руб.

Для забесьпячэньня машын, трактараў і наогул тэхнічных работ кваліфікаванай рабочай сілай праведзены падрыхтоўчыя курсы трактарыстаў на 41 чал., матарыстаў на 40 чал., дзесятнікаў на 30 чал., электра-манцёраў на 24 чал. і памочнікаў тарфмэйстраў на 11 чалавек.

Зараз мы па-баявому ўзяліся за зьнішчэньне многіх недахопаў, якія існуюць на заводзе (слабая масавая работа, нездавальняючая работа сталовак і інш.), за перабудову ўсёй працы на аснове поўнага ажыцьцяўленьня 6-ці ўмоў тав. Сталіна.

20 красавіка наш завод першым у БССР пачаў здабычу торфу. 27 красавіка працавала ўжо 6 машын. Да 1 мая намі здабыта каля 500 тон торфу. Ня гледзячы на мёрзласьць верхняга пласту балота і слабую кваліфікацыю новых рабочых, некаторыя брыгады ўжо наблізіліся да поўнай выпрацоўкі сваіх норм. Так, брыгада тав. Лешнеўжага сваю норму давяла да 75 проц., брыгада тав. Шарая да 65 проц. Да 1 мая на завод ужо прыбыло 20 завербаваных рабочых брыгад з агульнай колькасьцю тарфянікаў і тарфяніц 500 асоб.

У мэтах поўнага выкананьня і перавыкананьня вытворчай праграмы 1932 г. у колькасьці 180 тыс. тон, рабочыя, ІТР і служачыя нашага заводу бяруць на сябе наступныя самаабавязацельствы:

— Ударнымі тэмпамі, не пазьней 10 мая, скончыць **падрыхтоўку фрэзэрнага вучастку** з такім разьлікам, каб да 15 мая распачаць здабычу фрэзэрнага торфу. Зараз-жа пасьля майскіх дзён пусьціць усе 15 фармовачных машын. Пры здабычы торфу зьвярнуць асаблівую ўвагу на яго якасьць, шляхам правільнай арганізацыі працы тарфяніц, занятых на сушцы. Не пазьней 3-га мая скончыць перавод на гаспадарчы разрахунак усіх цэхаў заводу. Шырока разгарнуць сацыялістычныя формы працы, ахапіўшы сацспаборніцтвам і ўдарніцтвам да 15-га мая ня менш паловы тарфянікаў, тарфяніц, ІТР і служачых заводу.

— Наладзіць грамадзкае харчаваньне і культурна-бытавое абслугоўваньне рабочых. Не пазьней 15-га мая **перавесьці ўсе сталоўкі на гаспадарчы разрахунак і на паблюдную сыстэму. Не пазьней 5-га мая адкрыць сталоўку выключна для ІТР.** Да 15 мая арганізаваць новую сталоўку на цэнтральным і на 7-м пасёлках і не пазьней 8-га мая закончыць пераабсталяваньне старой сталоўкі на 2-м пасёлку. Да 20-га мая стварыць на заводзе дзіцячыя яслі на 100 дзяцей. Устанавіць грамадзкі кантроль над работай сталовак, якасьцю абедаў, арганізаваўшы пры кожнай сталоўцы бракеражныя тройкі.

На лініі прыгараднай гаспадаркі засеяць рознымі культурамі 120 га зямлі. Давесьці да 1-га чэрвеня стада сьвіней да 300 штук і кароў да 100 штук.

Арганізаваць палітшколы, школы няпісьменных і малапісьменных з такім разьлікам, каб не пазьней 1-га чэрвеня поўнасьцю ліквідаваць няпісьменнасьць тарфянікаў і тарфяніц. Правільна расставіць рабочую сілу ў брыгадах і на машынах, поўнасьцю ліквідаваўшы абязьлічку ў рабоце і ўраўнілаўку ў зарплаце рабочых, ІТР і служачых. Перабудаваць усю партыйна - камсамольскую і прафсаюзную работу, правільна расставіўшы партыйна - камсамольскія сілы і прафсаюзны актыў па вытворчых вучастках, брыгадах і машынах.

Бяручы на сябе вышэйадзначаныя самаабавязацельствы, мы запэўняем ЦК КП(б)Б і ўсю грамадзкасьць БССР, што гэтыя самаабавязацельствы, пад непасрэдным кіраўніцтвам раённай і заводзкай партарганізацыі, пры дружнай і ўдарнай рабоце ўсяго рабочага калектыву заводу, будуць ажыцьцёўлены поўнасьцю і ў тэрмін.

Мы зьвяртаемся да ўсіх рабочых, ІТР і служачых тарфяной прамысловасьці БССР з заклікам па-бальшавіцку разгарнуць сапраўды ўдарную перабудову работы на аснове поўнага ажыцьцяўленьня шасьці ўмоў т. Сталіна.

Уперад да новых перамог на фронце торфаздабычы!

По даручэньні рабочых, ІТР і служачых заводу:

Дырэктар заводу ЛОЦМАНАЎ.
Сакратар парткалектыву ХАСЬКІН.
Старшыня тарфкому МАНЧЫК.
Сакратар ІТС заводу СЯМЁНАЎ.
Тэхкіраўнік заводу АКСЮЧЫЦ.
Загадчык машынафармовачнага цэху АЛЬБЕРТ.
Загадчык фрэзэрнага цэху ЯНКОЎСКІ.
Брыгадзіры: АЎДОШКІН, КАРАЙ, ПЛЕШНЕЎСКІ, РАМАНОЎСКІ, КАРСАКОЎ, КАРНЕЕНКА, КОСЬЦЯРОЎ.

БССР на крутым уздыме культурнай рэвалюцыі

Ідзе суровая рэвалюцыйная барацьба дзьвёх сыстэм, дзьвёх клясаў, двух сьветаў. Перамагае сацыялізм. І сацыялізм упісваецца ў гісторыю гігантамі сацыялістычнай індустрыі, гігантамі сацыялістычнай сельскай гаспадаркі, сусьветна-гістарычнымі перамогамі, магнітабудамі бальшавіцкай навукі, магнітабудамі культуры — пралетарскай, сацыялістычнай па зьместу і нацыянальнай па форме.

У краіне пралетарскай дыктатуры вырашана нацыянальнае пытаньне. У Савецкім саюзе забясьпечан матар'яльны і культурны ўздым працоўных усіх нацыянальнасьцяй. Пастанова сакавіцкага пленуму ЦК і ЦКК КП(б)Б аб нацыянальна-культурным будаўніцтве ў БССР дае яркі малюнак тых найвялікшых перамог, якіх дабілася наша партыя ў справе культурнай рэвалюцыі, у барацьбе за ленінскую нацыянальную палітыку.

Гістарычныя перамогі сацыялістычнай экономікі падвялі магутную базу пад культурную рэвалюцыю. Наша краіна дабілася грандыёзных посьпехаў на ўсіх вучастках нацыянальна-культурнага будаўніцтва. **«Пэрыяд дыктатуры пралетарыяту і будаўніцтва сацыялізму ў СССР — ёсьць пэрыяд росквіту нацыянальных культур, сацыялістычных па зьместу і нацыянальных па форме» (Сталін).**

Гэта ленінскае палажэньне правадыра нашай партыі няўхільна пераўтвараецца ў рэальнасьць, у жыцьцё. Да Кастрычніцкай рэвалюцыі Беларусь была адсталай «акраінай» рускага царызму, дзе 70 проц. працоўнага насельніцтва было няпісьменным, дзе сацыяльны і нацыянальны ўціск быў асабліва зьверскім і цынічным. Цяпер рабочая кляса, пад кіраўніцтвам КП(б)Б, пры дапамозе пралетарыяту брацкіх саюзных рэспублік, ператварыла Савецкую Беларусь у краіну суцэльнай пісьменнасьці і забясьпечвае культурныя запатрабаваньні працоўных мас усіх нацыянальнасьцяй на іх роднай мове.

У БССР уведзена абавязковае першапачатковае навучаньне, якое з посьпехам разгортваецца. Мы замацоўваем гэтыя посьпехі, пашыраем іх і ідзем далей, практычна вырашаючы такую найвялікшую задачу, як уведзеньне ўсеагульнага абавязковага навучаньня на базе сямігодкі і ўсеагульнай ліквідацыі малапісьменнасьці.

Да Кастрычніка ў Беларусі ня было ні аднэй вышэйшай навучальнай установы, зусім мізэрнай была колькасьць сярэдніх школ. **У заключным жа годзе першай пяцігодкі мы ўжо маем 27 ВНУ і каля 100 тэхнікумаў. Звыш 30.000 студэнтаў вышэйшых навучальных установ БССР рыхтуюцца стаць пралетарскімі спэцыялістамі.** Створан цэнтр сацыялістычнай навукі — **Беларуская Акадэмія Навук,** арганізован цэлы рад буйных навукова-дасьледчых установ.

Неаслабнымі тэмпамі растуць выключна ўсе вучасткі культурнай рэвалюцыі.

Гэтыя перамогі КП(б)Б заваявала ў пасьлядоўнай і непрымірымай барацьбе за ленінскую нацыянальную палітыку, супроць ухілу да вялікадзяржаўнага шавінізму, як галоўнай небясьпекі на даным этапе, супроць ухілу ў бок беларускага нацыяналізму, у барацьбе з нацыянал-апартунізмам і контр-рэвалюцыйным нацыянал-дэмакратызмам.

За кардонам-жа фашысцкай Польшчы ідзе выключны па сваёй дзікасьці і нагласьці сацыяльны і нацыянальны ўціск. Тысячы настаўнікаў пазбаўлены ўсякіх сродкаў да існаваньня і запаўняюць біржы працы. Фашысцкі ўрад Польшчы амаль усе сродкі з бюджэту народнай асьветы аддае на ўзбраеньне. Польская буржуазія патрабуе скараціць лік школ і ўнівэрсытэтаў, матывуючы гэта тым, што «... інтэлігенцыі стала занадта многа».

У акупаваных Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне — голад і беспрацоўе, тэрор і эксплёатацыя, дзікае пудушэньне культуры працоўных усіх нацыянальнасьцяй. Даволі сказаць, што па сёньняшні дзень у Заходняй Беларусі не засталося ні аднэй беларускай пачатковай школы.

Пастанова ЦК КП(б)Б і СНК БССР аб складаньні другога пяцігадовага пляну народнай гаспадаркі і культуры БССР ставіць першачарговай задачай **«у галіне нацыянальна- культурнага будаўніцтва забясьпечыць рэзкае павышэньне культурнага ўзроўню ўсяго насельніцтва» і яшчэ больш «шырокае культурнае абслугоўваньне ўсіх нацыянальнасьцяй рэспублікі на роднай мове».** На аснове агульных посьпехаў і перамог сацыялізму ў другой пяцігодцы будзе створана яшчэ больш магутная матар'яльная база культурнай рэвалюцыі.

Нацыянальна-культурнае будаўніцтва — неадлучная, арганічная частка ўсяго сацыялістычнага будаўніцтва. Бурны рост сацыялістычнай экономікі стварыў умовы для небачанага гістарычнага гіганцкага росту культурнага ўзроўню працоўных мас краіны, якая зьяўляецца ўдарнай брыгадай міжнароднага пралетарыяту.

Максымальна эканоміць апал на прыстанях

У леташнюю навігацыю на Магілеўскай прыстані было адведзена адкрытае месца для хаваньня вугалю. Вугаль выдаткоўваўся без усялякага кантролю, ніхто за ім не сачыў і параходы бралі колькі каму хацелася. Зусім відавочна, што пры такой пастаноўцы справы ніякай гутаркі аб экономіі апалу не магло быць.

У гэтым годзе наглядаецца такое-ж зьявішча. Ніякіх мер да хаваньня вугалю ў закрытым месцы ня прынята. Вугаль зноў скідаецца на адведзенае ў мінулым годзе месца. Ужо прывезена 5 вагонаў і ссыпана на зямлю. Частка вугалю зьмяшалася з брудам і нягодна для ўжываньня. Прыкладна такі-ж малюнак наглядаецца і на Бабруйскай прыстані, дзе ў мінулым годзе было ссыпана 7 вагонаў вугалю, а вясною зьнесены вадой.

Неабходна павесьці барацьбу з безгаспадарчасьцю. Трэба вызначыць дакладныя нормы выдаткаваньня, устанавіць кантроль за выдачай, павесьці барацьбу за максымальную экономію.

А. Зайцаў.

Да пытаньня аб беларускай мове*)

Сталевіч, Канакоцін

Для больш грунтоўнай і пасьлядоўнай палёнізацыі ў існуючых дзьвёх беларускіх гімназіях Заходняй Беларусі ўрад у свой час пры дапамозе беларускіх нацыянал-фашыстаў увёў лацінскі лемантар Любіч-Маеўскага, у якім уведзены польскія літары замест беларускай лацінікі, ідэалізуецца шляхецкі быт, польская фашысцкая культура і строіцца кпіны з простага «тутэйшага хама».

Мала таго, польскі фашызм пайшоў на стварэньне так званых «гвар» («нарэчча»). Іначай кажучы, дрэнную калечаную польскую мову, ужываную мясцовымі католікамі-беларусамі, прымаюць за асобную польскую «гвару». Такімі «гварамі» гавораць часта праз віленскае радыё, зьмяшчаюцца апавяданьні на-пацеху паноў у прэсе (Мэйштгольскія пагадушкі «Кур. Віл.»), уводзіцца, як абавязковае вывучэньне, гэты «гавар» у школах і г. д.

Гэтым фашысты хочуць давесьці, што беларускай мовы няма, што Заходняя Беларусь—гэта «радзённы» карэнны польскі край, што Зах. Беларусь—гэта частка, адарваная ад такіх-жа «радзённых» польскіх зямель, як і Савецкая Беларусь. Словам, польскі імпэрыялізм не абмяжоўваецца падрыхтоўкай нападу на СССР шляхам толькі тэрору, пагромаў, мілітарызацыі, але і шляхам шалёнага апаляччваньня краю, шляхам апаляччваньня і кансэрватызму мовы.

Нададзеныя вышэй прыклады выразна сьведчаць аб тым, як беларускія нацыянал-фашысты пасьлядоўна праводзяць барацьбу супроць пралетарыяту і працоўнага сялянства на такім вучастку ідэалёгічнага фронту, як мова.

У пытаньні мовы паны Луцкевічы, Астроўскія і Станкевічы мелі падзейных памочнікаў і ва ўмовах Савецкай Беларусі. Беларускія нацыянал-дэмакраты вялі тую-ж работу, што і іх палітычныя набратымцы—Лёсік, Някрашэвіч, Смоліч і інш., якія нічым не адрозьніваліся ад Луцкевіча, Астроўскага—яны ў БССР вялі непрымірымую барацьбу з жывой мовай, яны змагаліся за мову прыгоньніцтва і нявольніцтва. У свой час яны—нацыянал-дэмакраты, прыкрываючыся «тэорыямі» аб сваеасаблівасьцях лінгвістыкі, нават дайшлі да таго, што слова пралетарыят замянілі словам «убоства, галота». Такім чынам, нацдэмы праз сваю клясавую мову гаварылі, што ёсьць не дыктатура пралетарыяту, а «дыктатура» «ўбоства», або «галоты». Да каапэрацыі яны падыходзілі таксама са сваіх клясавых пазыцый і таму прадаўца (прыказчыка па-старому) спажывецкай крамы яны называлі «прыганяты спажывецкае крамы» (ад слоў прыгон у часы прыгоньніцтва).

Сацыяльнае значэньне слова калгас яны замянілі словам «суполка», першае слова вырасла з рэвалюцыі, з сацыялістычнай рэканструкцыі вёскі, другое слова—«суполка»—карэньнямі сваімі ўваходзіць у абшчыннае жыцьцё вёскі, калі працавалі «супольна» (талакой) і на гэтую працу часьцей за ўсё ішлі да кулака бедныя і серадняки.

Зразумела, што ад такога роду працы нацдэмы не адмаўляліся, бо суполка для іх, гэта сьцяг, з якім можна паднявольваць бедняка і серадняка кулацтву, а калгас нясе ліквідацыю кулацтва. Таму за слова «суполка» нацдэмы біліся, а слова «калгас» сустрэлі ў штыхі.

У свой час у камуністычным друку БССР гэтая работа клясавых ворагаў у пытаньнях мовы была падрабязна ўскрыта і высьветлена. Нацыянал-дэмакраты панесьлі і на гэтым вучастку ідэалёгічнага фронту паражэньне.

Па сваім клясавым адзінстве з вялікадзяржаўнымі шавіністамі нацыянал-дэмакраты ў пытаньнях мовы дапамагалі адзін аднаму. Словы, якія адыйшлі ў вечнасьць, абараняліся і запасіліся ў мову і першымі і другімі. Вялікадзяржаўнікі па закутках вылі аб літары «и», высьмейвалі кожнае новае слова, народжанае ў агні барацьбы і ў часы сацыялістычнага будаўніцтва, высьмейвалі наогул беларускую народную мову, называючы яе хамскай мовай, адмаўляючы наогул само існаваньне мовы, прызнаючы толькі беларускую гаворку, прыкладна так, як польскія паны гавораць аб мове «паляшчукоў» і г. д. Вялікадзяржаўным шавіністам і польскім паном дапамагалі нацыянал-дэмакраты і «ўпрыгожвалі» беларускую мову арыстакратычнымі словамі часоў фэадалізму і нявольніцкімі словамі.

Вялікі Кастрычнік даў новы этап у разьвіцьці мовы раней прыгнечаных нацыянальнасьцяй. Агонь рэвалюцыі ператварае ня толькі грамадзтва, псыхалёгію, але і мову.

«Праклятыя час эзопаўскай мовы літаратурнага халопства, мовы рабоў, ідэйнага прыгоньніцтва! Пралетарыят паклаў канец гэтай гнуснасьці, ад якой душылася ўсё жывое і сьвежае...» (Ленін, т. VIII, ст. 386). Рэвалюцыйная барацьба пралетарыяту і працоўных мас, сацыялістычнае будаўніцтва нарадзілі і нараджаюць новыя словы, якія ўзбагачаюць беларускую мову, мову, якая ў часы царызму была забаронена, але ідэалёгі буржуазіі яшчэ вядуць барацьбу за мову халопскую і нявольніцкую.

Гэтыя апалёгеты буржуазіі маюць для гэтага прыклад яшчэ з часоў вялікай францускай рэвалюцыі, калі там пурысты і іншыя кансэрватыўныя колы вялі шалёную барацьбу за старую мову супроць новых народжаных рэвалюцыяй слоў. Пурысты патрабавалі ўтварэньня спэцыяльнага «сэнату па ахове мовы». Ва ўмовах дыктатуры пралетарыяту, зразумела, ні вялікадзяржаўныя, ні нацыянал-дэмакратычныя «пурысты» не адважыліся выходзіць з такімі патрабаваньнямі, але сваю ролю выконвалі, як сэнатары капіталу, баронячы старую, нявольніцкую, халопскую мову, мову ідэйнага прыгоньніцтва.

Гэту ролю ў Заходняй Беларусі выконваюць і зараз паны Астроўскія, Луцкевічы і Станкевічы. Гэта-ж яны на грошы польскай дэфэнзывы праз ксяндзоўскую газэту «Крыніцу» праводзілі набліжэньне мовы да насьцённай мовы каталіцкіх мракабесаў, гэта-ж яны званілі ў «Звоне» (газэта нац.-фашыстаў) супроць рэвалюцыі, скарыстоўваючы ўсе архаічныя, заплесьнявелыя словы, якія толькі захаваліся ў старых дакумэнтах і казках, хапаючыся за старое, як за ратунак.

Польскаму фашызму мэтазгодна выдаткоўваць грошы паном «сэнатарам» ад нацыянал-фашызму, бо яны добра выконваюць ролю вартавых сабак ад усяго, што прынесла рэвалюцыя ў СССР і што нясуць бойкі і надыходзячая рэвалюцыя на Захадзе. Таму, усякія зьмены ў мове і спрашчэньні беларускага правапісу, якіх вымагае жыцьцё, сустракаюць шалёнае абурэньне і нацыянал-дэмакратаў і нацыянал-фашыстаў. Цікава, між іншым, напомніць, што спрашчэньні беларускага правапісу, якія рабіў Бр. Тарашкевіч, седзячы за кратамі польскай турмы ў 1929 г., выклікалі шаленства апалёгетаў капіталу. Бр. Тарашкевіча пачалі яшчэ больш цкаваць і шальмаваць ня толькі ў царстве белага арла — Польшчы і Зах. Беларусі, але агент польскага імпэрыялізму Лёсік узьняў выцьцё сярод сваёй зграі на тэрыторыі БССР. Гэтаму ворагу нават удалося зьмясьціць у друку артыкул з хлусьнёй на Бр. Тарашкевіча і яго пачынаньні ў спрашчэньні правапісу.

Барацьба за ўзбагачваньне — абнаўленьне мовы (але зусім не за аднаўленьне прыгоньніцкай мовы) займала на ідэалёгічным фронце не апошняе месца. Пытаньні мовы непарыўна зьвязаны з будаўніцтвам сацыялізму ў БССР і з рэвалюцыйнай барацьбой пралетарыяту і працоўнага сялянства Заходняй Беларусі. Разглядаць асобна пытаньні мовы для БССР і Зах. Беларусі, значыць недаацэньваць агульных інтарэсаў пралетарыяту і сялянства Савецкай і Заходняй Беларусі.

Мы вышэй гаварылі, як у агні клясавых баёў у Заходняй Беларусі нараджаюцца новыя словы, як словы народжаныя ў барацьбе і будаўніцтве ў БССР хутка ўспрыймаюцца ў Заходняй Беларусі і як супроць гэтага вялі і вядуць барацьбу нашы клясавыя ворагі. Разам з гэтым мы лічым неабходным зьвярнуць увагу яшчэ на адно пытаньне, якое мае вялікае значэньне ў барацьбе на ідэалёгічным фронце — што пытаньні мовы могуць вырашацца толькі з улікам усіх палітычных асаблівасьцяй Беларусі.

Усялякія спробы аддзяліць масу пралетарыяту і калгасьнікаў БССР ад мовы рабочых і працоўнага сялянства Заходняй Беларусі — аддзяліць кітайскай сьцяной — аб'ектыўна дапамагаюць фашызму і нацыянал-фашызму ў антысавецкім цкаваньні.

Гэта ні ў якім выпадку не азначае, што мова пралетарыяту і працоўных БССР, якія скінулі сваіх прыгнятальнікаў і будуюць сацыялістычную гаспадарку, будзе ва ўсім аднолькава з мовай заходня-беларускіх братоў, якія ідуць да свайго Кастрычніка пад кіраўніцтвам партыі, ідуць шляхам рэвалюцыйных баёў з капіталам ва ўмовах жудаснага фашысцкага тэрору.

Гэтыя ўмовы і асаблівасьці барацьбы накладаюць свой адбітак на мову, але кожнае слова, створанае жыцьцём барацьбы і будаўніцтва ў БССР, зьяўляецца ў той-жа час здабыткам і для працоўных Заходняй Беларусі, здабыткам, які ідзе ў жалезны інвэнтар мовы. За рэвалюцыйныя словы, як, напрыклад, саветы, калгасьнік, сацыялістычнае спаборніцтва і г. д. ня толькі цкуюць людзей, а нават проста саджаюць, як за спачуваньне камунізму, як за камунізм.

Кожнае архаічнае, мала зразумелае слова, або непатрэбнае «спрашчэньне», якое ідзе ад вялікадзяржаўнага рускага шавінізму, блытае, уносіць гармідар і ня спрые прасоўваньню рэвалюцыйных ідэй у самыя шырокія колы працоўнага насельніцтва, тармозіць прапаганду дасягненьняў будаўніцтва БССР.

Камуністычная партыя Заходняй Беларусі праводзіць вялікую работу па прапагандзе ідэй камунізму, па паказе дасягненьняў БССР і ўсяго Саюзу на агульна даступнай для шырокіх колаў працоўных мове.

КПЗБ у сваіх адозвах, лістоўках, газэтах і брашурах гаворыць з масамі мовай мас, бяз ужываньня архаічных, прыгоньніцкіх, нявольніцкіх слоў, без арыстакратычна-вычварных і надуманых слоў.

Усё гэта слоўнае сьмецьце—чужое для партыі, для рабочай клясы. КПЗБ — партыя рабочай клясы, якая выйшла з гэтай клясы, жыве з ёю і гаворыць моваю пралетараў, мовай працоўных. Таму, так ясна кожнае яе слова для рабочага, для працоўнага селяніна, у процівагу мове Луцкевічаў, Астроўскіх, кулакоў, асаднікаў, папоў, ксяндзоў, Станкевічаў і інш. груганоў з дэфэнзыўнай зграі польскага фашызму. У падпольлі пад штохвіліннай пагрозай тэрору і палявых судоў КПЗБ здолела нават даць працоўным з падпольных друкарань мастацкія творы ў масавым тыражы з добраякаснай мовай.

Праз камуністычны друк усё ўзбагачэньне мовы Савецкай Беларусі пераносіцца праз мяжу ў шырокія масы Заходняй Беларусі.

Зусім відавочна, што пасьля рэвалюцыі на Захадзе беларуская мова будзе разьвівацца яшчэ больш хуткім тэмпам, бо «толькі пры ўмовах разьвіцьця нацыянальных культур можна будзе ўцягнуць па-сапраўднаму адсталыя нацыянальнасьці ў справу сацыялістычнага будаўніцтва».

Выразным прыкладам гэтага зьяўляецца Савецкая Беларусь. Росквіт нацыянальнай культуры і мовы будзе ісьці нават і пры дыктатуры пралетарыяту ва ўсім сьвеце да таго часу, пакуль «сацыялізм увойдзе ў быт». «Росквіт нацыянальных культур па форме і сацыялістычных па зьместу для злучэньня іх у адну агульную сацыялістычную (і па форме і па зьместу) культуру з аднэй агульнай мовай» (Сталін — Палітычная справаздача на XVI зьезьдзе).

У пытаньнях мовы трэба бязьлітасна біць вялікадзяржаўнікаў, якія адлюстроўваюць імкненьне «клясаў пануючай раней вялікарускай нацыі вярнуць сабе страчаныя прывілеі», — бязьлітасна біць беларускіх шавіністаў, якія культывуюць буржуазны нацыяналізм і дапамагаюць інтэрвэнцыяністам.

Барацьба з гэтымі нашымі ворагамі ў пытаньнях мовы павінна яшчэ больш узмацніцца, бо і першы—галоўны вораг і другі імкнуцца перашкодзіць на гэтым вучастку. Вырашэньне ўсіх праблем, зьвязаных з мовай, павінна праходзіць толькі на аснове тэорыі Маркса, Леніна і Сталіна. Той, хто хоць на хвіліну адыходзіць ад гэтай тэорыі, той здрадзіць інтарэсам рабочай клясы і працоўных.

Тав. Сталін на XVI зьезьдзе партыі даў простыя і канкрэтныя ўказаньні па ўсім комплексе пытаньняў, зьвязаных з нацыянальнай культурай і мовай. Указаньні правадыра ёсьць адзіна верная перадавая рэвалюцыйная тэорыя для нас. У адказе на запіскі аб нацыянальнай культуры і мове т. Сталін гаварыў:

«Апрача таго, трэба прыняць пад увагу яшчэ адну акалічнасьць, якая мае адносіны да раду нацыянальнасьцяй СССР. Ёсьць Украіна ў складзе СССР. Але ёсьць і другая Украіна ў складзе іншых дзяржаў. Ёсьць Беларусь у складзе СССР. Але ёсьць і другая Беларусь у складзе іншых дзяржаў. Ці думаеце вы, што пытаньне аб украінскай і беларускай мове можа быць вырашана бяз уліку гэтых сваяасаблівых умоў?.. Зразумела, што і тут трэба прыняць пад увагу сваяасаблівасьці ўмоў і разьвіцьця гэтых нацыянальнасьцяй. Ці ня ясна, што ўсе гэтыя і падобныя ім пытаньні, зьвязаныя з праблемай нацыянальных культур і нацыянальных моваў, ня могуць быць вырашаны ў межах аднэй дзяржавы, у межах СССР».

Гэту сваяасаблівасьць мы павінны памятаць аж да таго часу, калі і Заходняя Беларусь будзе ў складзе савецкіх рэспублік, толькі калі будуць аднолькавыя сацыяльныя ўмовы, мы будзем вырашаць пытаньні мовы бяз уліку гэтых сваяасаблівасьцяй. Тады праз яшчэ буйнейшы росквіт ва ўмовах сацыялізму мова будзе зьлівацца ў адзіную новую сацыялістычную мову.

Так, і толькі так, трэба ставіць усе пытаньні мовы, барацьбы за рэвалюцыйную мову, супроць варожых імкненьняў пераблытаць мову і гэтым затармазіць прапаганду ідэі камунізму, за якія ў БССР змагаюцца на сацыялістычным будаўніцтве, а ў Заходняй Беларусі на барыкадах клясавых баёў, ідучы да Кастрычніка.

І толькі ў БССР, дзе пры пралетарскай дыктатуры з посьпехам будуецца сацыялізм, магчыма свабоднае і буйнае разьвіцьцё беларускай культуры, нацыянальнай па форме і пралетарскай па зьместу, толькі тут магчыма пры ўдзеле шырокіх мас і самімі масамі разьвіваць родную школу і мову. І толькі БССР прадстаўляе і абараняе інтарэсы беларускіх працоўных мас, зьяўляецца ажыцьцяўленьнем ленінскага лёзунгу, права прыгнечаных народаў на самавызначэньне аж да аддзяленьня.

Гэту ролю і значэньне БССР шырокія працоўныя масы Заходняй Беларусі з кожным разам усё больш сабе ўяўляюць, з кожным разам цьвярдзей становяцца на грунт рэвалюцыйнай барацьбы. І ніякія крывавыя мэтады польскага фашызму, ніякія манэўры і ашуканствы беларускага нацыянал-фашызму ня змогуць зьвесьці іх з рэвалюцыйнага шляху, ня ўдасца іх вырваць з-пад кіраўніцтва кампартыі. Барацьба за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленьне, за рабоча-сялянскі ўрад, у абарону СССР усьцяж узрастае і набліжае да перамогі над фашысцкай дыктатурай.

*) Канец. Пачатак гл. у «Зьвяздзе» № 96.

Кожная брыгада павінна працаваць на сваім палявым вучастку,

ЗМАГАЦЦА ЗА ВЫКАНАНЬНЕ ВЫТВОРЧАГА ЗАДАНЬНЯ ПА СЯЎБЕ

Няправільны крок віркаўскай брыгады

ВУЗДА. (Наш спэцкор).

У калгасе «Камунар» назначан першы выхад у поле. Напярэдадні ў Адзьніцкім аддзяленьні праводзілі сход па арганізацыі вытворчых брыгад, якія на другі дзень павінны прыступіць да практычнай работы па веснавой сяўбе.

І вось сёньня ўжо ўсё «гатова». Хутка сьпечаныя брыгады рыхтуюцца да першай баразны. Сонейка даўно ўзыйшло. Каля стайні на калгасным дварэ пакуль што ціха.

— Не сьпяшайцеся, яны раней 10 гадзін не зьбяруцца, — упэўнена сказала **Волька**, што жыве ў канцылярыі калгасу. Волька не памылілася. А сонейка ўзьнімаецца ўсё вышэй і вышэй. Па адным зьбіраюцца работнікі **віркаўскай** брыгады.

— Чаму яшчэ нікога няма?

— А дзе-ж брыгадзір?

Праз некаторы час на двор прыйшлі яшчэ тры калгасьнікі. Жартуючы, чакалі астатніх пяць чалавек. Яны скруцілі ўжо па трэцяй цыгарцы. Веснавое сонейка ўзьнялося яшчэ вышэй... А калі падыйшлі два апошнія, калгасны двор раптоўна агаласіўся трывожнымі крыкамі, пачалася мітусьня.

— Дзе мае пастромкі, Сьцяпан?

— Які мне браць плуг?

— Дзе мая стальвага?

— Хто маю вобраць схапіў?

Нарэшце падыйшоў і брыгадзір **Парамон**.

— Ну, хлопцы, як, ужо сабраліся? Без маёй каманды ня выступаць — «дзелавіта» пачаў брыгадны «камандзір».

— Што там гэты калпак ня можа ніяк сабрацца? Э, пакуль суд ды справа, давай, хлопцы, закурым.

На курэньне брыгада патраціла яшчэ паўгадзіны.

— Гатова? Кратай!

А 12 гадзіне брыгада кранулася на работу.

Праводзячы брыгаду ў поле, Парамон, ухмыльнуўшыся, зазначыў, — бач, як ладна сабраліся.

— А чаму вы ня едзеце разам з брыгадай?

— Ды я-ж аслабанён ад палявой работы.

— А хто-ж будзе кіраваць работай па вучастку?

— Як гэта кіраваць? Я-ж ім сказаў, дзе трэба араць. Ну, а наконт уліку, дык у брыгадзе ёсьць вучотчык, ён і запіша колькі брыгада сёньня зробіць. Я-ж сам не магу разарвацца на кавалкі. Я загадчык паляводзтва, я загадчык СТКФ, я загадчык будаўніцтва, я наогул кіраўнік Віркаўскага аддзяленьня, — тлумачыў Парамон.

***

Ці ня ясна пасьля гэтага, што калгас «Камунар» груба парушыў дырэктывы партыі аб арганізацыі брыгад. Праўда, у калгасе ёсьць 5 паляводчых брыгад, але яны арганізаваны паводле тэрытарыяльнай адзнакі, так званыя брыгады-дворкі. У брыгаду ўключаны ўсе двары, з іх наяўнай рабочай сілай, бяз уліку вытворча-фінансавага пляну.

У кіраўнікоў калгасу нават хапае сьмеласьці заяўляць аб недахваце рабочай сілы. У Вірках трэба засеяць 100 га яравых. У віркаўскай брыгадзе ёсьць 44 працаздольныя, плюс падросткі. У выніку выходзіць не больш 2 га на працаздольнага. У іншых-жа калгасах, дзе правільна арганізаваны брыгады, на аднаго працаздольнага прыпадае 6-8 га пасеву.

Брыгадзіры ў калгасе «Камунар» фактычна ня вызначаны. Ёсьць унівэрсальны загадчык аддзяленьня калгасу, які толькі дае загад брыгадзе, а сам ня прымае непасрэднага ўдзелу ў палявых работах. Ёсьць замест брыгадзіра вучотчык. Брыгадзір не нясе поўнай адказнасьці за палявыя работы, за свой вучастак.

Брыгада не скалочана, як моцная вытворчая адзінка і, зразумела, яна ня можа зрабіць крутога паляпшэньня ў арганізацыі калгаснай працы. Першы крок віркаўскай брыгады зусім няўдалы, ён паказвае на неарганізаванасьць брыгад, на агідныя адносіны з боку калгасьнікаў да даручаных ім справы.

Камяноцкая парт'ячэйка не дапамагла калгасу «Камунар» правільна арганізаваць брыгады. Між тым, у сельсавеце ёсьць калгасы, дзе брыгады ўзорна працуюць на палёх. Вопыт перадавых трэба перадаць адстаючым.

Памылка павінна быць зараз-жа выпраўлена. Дырэктывы ЦК аб арганізацыі брыгад павінен ведаць кожны калгасьнік, для таго, каб іх рэалізаваць на справе.

П. АРЦЕЛЬНЫ.

Палявыя вучасткі абязьлічаны

ШКЛОЎ. Яравы кпін калгасу імя Луначарскага, Александрыйскага сельсавету, складае 90 га. Бульбы па пляне павінна быць засеяна 25 гэкт., аўса — 20, ячменю — 11, ільну — 8, капусты — 10, вікі — 8 гэкт. і інш. Насеньнем плошча забясьпечана поўнасьцю за выключэньнем вікі, якой не хапае 21 цэнтн. і капусты — 2 цэнтн.

Але-ж арганізацыя працы ў калгасе няпоўнасьцю забясьпечвае своечасовы засеў гэтай плошчы. Замест таго, каб у калгасе арганізаваць дзьве паляводчыя брыгады, арганізавана 4: з іх дзьве жаночыя і дзьве мужчынскія.

Арганізацыю брыгад па такому прынцыпу праўленьне тлумачыць тым, што: «жанчыны ў нас ня здолеюць замяніць мужчын на палявых работах, а таму мы вылучылі жанчын асоба ад мужчын». Кіраўніцтва калгасу зусім забыла аб тым, што жанчыны, замяніўшы частку мужчын на палявых і гаспадарчых работах, ствараюць умовы для арганізацыі пляновага адыходніцтва.

Праўленьне калгасу не зьвярнула ўвагі і на падбор людзей у брыгады. У выніку гэтага назіраецца цякучасьць і перакідваньне людзей з адной брыгады ў другую, што бязумоўна адбіваецца на пасьпяховасьці веснавой сяўбы.

Правільна арганізаваць працу, скарыстаць на палявых работах працаздольных калгасьніц, скараціць тэрміны сяўбы — баявая задача калгасу імя Луначарскага.

Новікаў.

3 дакладнасьцю да аднэй сотай

СЛУЦАК. (Наш спэцкор.) Недалёка ад гораду, у Цараўскім сельсавеце, знаходзіцца калгас «Камінтэрн», які налічвае 58 гаспадарак. Гэты калгас абслугоўваецца Слуцкай машынна-трактарнай станцыяй. Здавалася-б, што ў ім праца павінна быць арганізавана ўзорна. На справе-ж атрымліваецца зусім адваротнае.

На першы погляд здаецца, што як быццам дырэктыва аб вытворчых брыгадах калгасам выканана. На сьцяне ў канцылярыі калгасу вісіць сьпіс калгасьнікаў, разьбітых па брыгадах. Арганізавана ўсяго тры паляводчыя брыгады. Як на дзіва ў кожнай брыгадзе чамусьці роўна па 11 мужчын і 22 жанчыны.

Кожная брыгада атрымала пароўну коняй, інвэнтару і па роўнай плошчы засеву розных культур з дакладнасьцю да аднэй сотай. Напрыклад, кожнай брыгадзе дана па 2 га ільну, 3,33 га коранялодаў, 18 га бульбы, 9 га гароху і г. д. Габінэтным парадкам разьбілі культуры пароўну ўсім брыгадам і на гэтым супакоіліся.

Дзе будзе сеяць тая ці іншая брыгада вызначаныя культуры — праўленьне ня ведае. Аб паласьніках і гаварыць ня прыходзіцца. Палі абязьлічаны, за іх ніхто не нясе поўнай адказнасьці.

Раённыя арганізацыі і ў першую чаргу МТС самі не аўладалі тэхнікай арганізацыі вытворчых брыгад, не зразумелі, што брыгада зьяўляецца асноўным зьвяном у арганізацыі калгаснай працы, ня выправілі памылак, якія дапушчаны радам калгасаў раёну.

Аграномы МТС і райкалгассаюзу, ня гледзячы на тое, што пачалася сяўба, сядзяць у канцылярыях, возяцца з паперамі. Месца аграномаў — у калгасе, на полі. Арганізацыя працы, правільная расстаноўка сіл, укараненьне агратэхнікі — вось задача кожнага аграспэцыяліста.

Раённы камітэт партыі і РВК павінны неадкладна вызваліць агратэхнічны пэрсанал ад папяровай, канцылярскай работы, накіраваць іх у калгасы на жывую практычную работу па веснавой сяўбе.

Б. Харытончык.

УСЕСАЮЗНЫ КОНКУРС НА ЛЕПШАГА СЬВІНАРА

Сьвінафэрма „Кухцічы“

Вакол саўгасу **«Кухцічы»**—роўныя палі, якія ўжо пачынаюць прачынацца пасьля зімовага сну. Шырокая брама адкрывае від на саўгасную сядзібу.

Налева за садам вялікі пляц застаўлен сьвінарнікамі эўрапэйскай сыстэмы. Доўгія будынкі, унізаныя двума ярусамі вакон, падзелены роўнымі шырокімі вуліцамі-праездамі.

Але галоўнае—нутро. Нутро фэрмы —гэта 400 сьвінаматак, 680 парасят, 452 падсьвінкі, 8 вытворнікаў. Усяго 1.532 штукі.

На дзьвярох першага ад краю сьвінарніка дошчачка, а на ёй крэйдай напісана: «Рэпрадуктар № 1», 220 парасят, 57 сьвінаматак».

Абапал доўгага калідору ў два рады станкі.

Сьвінарнік падзелен на дзьве часткі—з левага боку спальні, з правага —дзе кормяць сьвіней. Гэта дае магчымасьць захоўваць у памяшканьні чыстату і асабліва парадак у кармленьні.

У кожным станку каля сьцяны прыбудаваны ложак — спэцыяльная дрыўляная рашотка, засланая сьвежай саломай—суха і мякка. Другая палова станка прызначана для прагулкі і падаслана мешанінай пілавіньняў з вапнай. Вапна для дызэнфэкцыі. Пілавіньне для таго, каб вапна ня пыліла парасятам вочы.

Парасяты як агурчыкі блішчаць бялізнай. Большасьць з іх мэтысы іоркшырскай і мясцовай пароды.

Мы пераходзім у другую палову першага рэпрадуктара. Тут сьвінаматкі 3-й стадыі супароснасьці. Гэта —сьвіны радзільны дом. Сьветла. Чыста. Прыадкрытыя вокны запаўняюць памяшканьне сьвежым паветрам. Зусім адсутнічае спэцыфічны пах сьвінарніка. У 57 станках моцна сапучы ляжаць сьвінаматкі ў чаканьні родаў.

Яны на індывідуальным рацыёне і атрымліваюць 1,8 клгр. корму, мукі чачавічнай — 0,4 клгр., бульбы — 2 клгр., буракоў — 2 клгр., мінэралаў — 40 грам.

За сьвінаматкамі тут самы дасканалы догляд, ад яго залежыць рост фэрмы. Атрымаць здаровае племя ад першага дня нараджэньня — самае важнае для сьвінара.

Дошчачка кажа — «Рэпрадуктар № 2». Матак—50, парасят—202. Пахне лякарствам. Гэта Алена Сяргееўна — вэтдоктар фэрмы робіць актыўную супроцьчумную прышчэпку парасятам да 7-дзённага ўзросту, у гэты ўзрост парасята лепш пераносяць актыўную прышчэпку, зусім няма адыходу.

У кожным станку ў кутку пастаўлен шчыт з невялікай дзіркай, за якім знаходзіцца маленькі куток — кармовае аддзяленьне для малых парасят. Дзірка зроблена такая, што праз яе пралазіць толькі парасё, каб перакусіць і назад да маткі.

За гэтай перагародкай стаяць невялічкія карытцы з пацёртым зернем ячменю. Зерне падпражваецца, потым трэцца для таго, каб яго лепш маглі пераварыць кволыя страўнікі парасятак.

Клопаты не прападаюць дарма. Адыход парасят рэзка зьнізіўся. Калі ў студзені-лютым адыход быў каля 20 проц., дык зараз толькі 6.

***

У змаганьні за сацыялістычную сьвінагадоўлю склаўся моцны калектыў рабочых на сьвінафэрме. 30 сьвінароў у штодзённай рабоце практычна змагаюцца за рэалізацыю 6 сталінскіх умоў.

На фэрме працуюць лепшыя саўгасныя рабочыя і частка калгасьнікаў.

Кіруе працай група адданых справе сьвінагадоўлі савецкіх спэцыялістаў.

Загадчык фэрмай, аграном **Пятровіч У. М.** пяты год працуе на жывёлагадоўчых саўгасах. Ён практык. У яго на кожны выпадак ёсьць вычарпальны рацэпт. З яго прыходам у «Кухцічы» фэрма рэзка шагнула ўперад. Ён зьявіўся заснавальнікам прэміяльна-зьдзельнай арганізацыі працы на фэрме. Дзякуючы стараньням Пятровіча, на фэрме падабраўся баяздольны калектыў рабочых.

Даманеўская Анюта лепшая ўдарніца фэрмы. Анюта даглядае 50 сьвінаматак і 200 парасят. У Анюты самы лепшы догляд, бо яна самая акуратная ў сэнсе выкананьня зоавэтмінімуму. Анюта пакуль усяго ня зробіць, ня пойдзе са сьвінарніка, няхай сабе там гудзіць гудок на абед, няхай сабе ўсе пойдуць з фэрмы. Анюта дабілася 100 проц. захаваньня дарослага стада. Адыход маладняка ў яе групе дасягаў толькі 6 проц.

Даманеўская ня раз прэміявана, яна кандыдат у старэйшыя сьвінары.

У першым цэху (маткі і маладняк) арганізавана гаспадарча - разрахунковая брыгада. Брыгадзір—былы чырвонаармеец тав. **Райкін**.

Як устанавілі гаспадарчы разрахунак, шмат акуратнейшымі зрабіліся работнікі, яны сталі больш патрабавальнымі да сябе і да другога боку па дагаворы—адміністрацыі саўгасу.

З ростам фэрмы расьце новы тып сьвінара.

***

Сьвінафэрма падзяляецца на два цэхі. Першы—маткі і вытворнікі даюць «паўфабрыкат»—парасят. Другі — атрымлівае ад першага маладняк і наганяе на яго сала і мяса—гэта цэх таварны.

Таварны цэх сьвінафэрмы за год прапусьціць 1.440 падсьвінкаў і дасьць дзяржаве 640 цэнтн. мяса-сала.

Мінулы год фэрма закончыла з перавыкананьнем пляну здачы таварнай прадукцыі на 3 проц. Здана 135 цэнтн. мяса-сала. Сёлета фэрма яшчэ больш мае магчымасьці для перавыкананьня пляну.

Да 1-га чэрвеня фэрма рэарганізуецца згодна апошняй пастановы ЦК УсеКП(б), НКЗ і СНК СССР. Замест 1, будзе дзьве фэрмы па 150 сьвінаматак у кожнай. 100 сьвінаматак перадаюцца другому сьвінасаўгасу.

Карэнным чынам перабудоўваецца арганізацыя працы. Цяпер прамфінплян складзен на ўсю фэрму і да кожнага работніка прымацавана пэўная група сьвіней. А будзе так: кожны работнік атрымлівае пэўную колькасьць сьвінаматак і павінен ад іх выгадаваць столькі-та падсьвінкаў, такой-та вагі. Кожны работнік будзе мець свой прамфінплян.

Чыкун.

Як рэалізуюцца дырэктывы ЦК УсеКП(б) дрысенскай партарганізацыяй

У мэтах ажыцьцяўленьня канкрэтнасьці кіраўніцтва і дапамогі нізавым партыйным арганізацыям, 11 лютага 1931 году ЦК УсеКП(б) быў заслухан даклад аб рабоце партарганізацыі Дрысенскага раёну — аднаго з вядучых ільнаводча - жывёлагадоўчых раёнаў Беларусі.

У сваёй пастанове па гэтым дакладзе ЦК адзначыў, што «пры наяўнасьці значных дасягненьняў у справе ўцягненьня сялян у калгасы зусім невыстарчальна работа па ўмацаваньні калгасаў і іх узбуйненьні».

У якой-жа меры дрысенская партарганізацыя справілася з пастаўленай перад ёй задачай у галіне сацыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі і асабліва ў справе арганізацыйна-гаспадарчага ўмацаваньня калгасаў? Да моманту праверкі (студзень 1932 г.) у раёне было калектывізавана 61 проц. бядняцка-серадняцкіх гаспадарак і 82 проц. пасеўнай плошчы. Разгортваючы работу па ўцягненьні ў калгасы беднякоў і сераднякоў — аднаасобнікаў, арганізацыя вельмі мала аддала ўвагі ўмацаваньню калектыўных гаспадарак— цэнтральнай задачы кожнай вясковай партарганізацыі. Амаль ня была разгорнута масавая работа вакол задачы ўзбуйненьня калгасаў, якія ў раёне пераважна дробныя, гаспадарча мала эфэктыўныя. Са 179 калгасаў раёну 67 — з лікам ад 5 да 15 гаспадарак, а 46 налічваюць у сабе ад 15 да 25 гаспадарак. Такім чынам 113 калгасаў, або 64 проц. зьяўляюцца дробнымі гаспадарчымі адзінкамі, з лікам гаспадарак ад 5 да 25.

Слаба праведзена работа па арганізацыі і выкарыстаньні рабочай сілы ў калгасах. У раёне лічыцца пераведзеных на зьдзельную работу 74 проц. калгасаў. Аднак, у значнай частцы іх зьдзельшчына праведзена фармальна —няма сваячасовага ўліку працы, а калі і ёсьць улік, дык толькі па колькасьці, а якасьць амаль зусім ня ўлічваецца. Даволі сказаць, што ў радзе калгасаў («Чырвоны Выбаржэц», камуна імя Сталіна, «Ленінскі шлях» і інш) выкарыстаньне рабочай сілы складае ад 58 да 34 проц. Гэтыя лічбы сьведчаць аб вельмі слабай арганізацыі працы і выкарыстаньні рабочай сілы.

Недаацэнка партыйнымі ячэйкамі раёну правільнай арганізацыі калгаснай вытворчасьці, адсутнасьць належнага адпору кулацка - спажывецкім тэндэнцыям абумовілі тое, што ў радзе калгасаў раёну разьмеркаваньне даходаў было праведзена паводле ядоцкага прынцыпу.

ЦК была дана дырэктыва: «**разгарнуць больш энэргічную работу па пашырэньні пасеваў ільну і разьвіцьці жывёлагадоўлі, надаючы калгасным гаспадаркам жывёлагадоўчы і ільнаводчы напрамак**» Як-жа выканала гэту дырэктыву Дрысенская райпартарганізацыя?

За мінулы год арганізацыяй праведзена вялікая работа па спэцыялізацыі раёну. Значна павялічана плошча пасеву пад ільном: з 12,7 проц. да агульнай плошчы пасеву ў 1930 г. яна вырасла да 22,4 проц. у 1931 г. Яшчэ большы зрух у гэтым напрамку зроблен сацыялістычным сэктарам, які пасевам тэхнічных культур заняў 61 проц. плошчы, прычым значна пашырылі плошчу пасеваў пад ільном саўгасы, якія давялі яе з 437 га у 1930 г. да 1.788 га ў 1931 г., што складае 17 проц. плошчы пасеваў ільну ў раёне. Гэта гаворыць аб поўных дасягненьнях арганізацыі ў разьвіцьці сельскай гаспадаркі па шляху яе спэцыялізацыі. Умацавалася за гэты час і тэхнічная база для сацыялістычнай рэканструкцыі с.-г. раёну. Арганізавана 2 МТС, пушчаны ільназавод, на чарзе пуск яшчэ двух ільназаводаў.

Да недахопаў у гэтай галіне трэба аднесьці тое, што арганізацыя не паставіла сваёй задачай побач з пашырэньнем плошчаў пасеву дабівацца паляпшэньня якасных паказальнікаў — павялічэньня ўраджайнасьці; не паставіла ў цэнтры ўвагі сваёй работы ўзорную пастаноўку работы ў ільнаводчых саўгасах. У саўгасах не перабудавана работа па-новаму, у адпаведнасьці з указаньнямі т. Сталіна, што прывяло да зацяжкі тэрмінаў пасеву, уборкі, да страты часткі ўраджаю і г. д.

Партарганізацыя недаацаніла разьвіцьця сацыялістычнай жывёлагадоўлі, ня толькі з пункту гледжаньня спэцыялізацыі раёну, але і з пункту гледжаньня вырашэньня жывёлагадоўчай праблемы, пастаўленай партыяй у цэлым. Па раёне ў 1930 годзе даў зьмяншэньне стада буйной рагатай жывёлы на 14 проц., коняй — на 22,9 проц. і толькі сьвіное стада павялічылася на 52 проц. Арганізацыяй ня былі ўзяты патрэбныя тэмпы па камплектаваньні сацыялістычных жывёлагадоўчых гаспадарак. МТФ і СТФ засталіся недаўкамплектаванымі. Найменшая недаацэнка праяўлена арганізацыяй да разьвіцьця і арганізацыі птушніцкіх і трусаводных фэрм, камплектаваньне якіх сарвана.

Партарганізацыя невыстарчальна рашуча рэагавала на праяўленьні спажывецкіх тэндэнцый у асобных калгасах, якія ня выконваюць плянаў здачы малочнай прадукцыі. Спэцыялізаванымі малочнымі фэрмамі здана 312 тон малака, або 36 проц. пляну. Такое недавыканьне тлумачыцца таксама бяздзейнасьцю раённых арганізацый у сэнсе наладжваньня кантролю за выкананьнем дагавароў і невыстарчальнасьцю тэхнічных абсталяваньняў па пераапрацоўцы прадукцыі (пастанова ЦК аб пабудове ў 1931 г. маслазаводу ня выканана, будаўніцтва перанесена на 1932 г.).

Засталася далёка нявыкананай дырэктыва ЦК аб падвядзеньні кармовай базы для разьвіцьця жывёлагадоўлі, у якой гаварылася: «**зьвярнуць асаблівую ўвагу на арганізацыю кармовых баз і разьвіцьцё канюшынасеяньня**, як неабходных прадпасылак уздыму ільнаводзтва і жывёлагадоўлі». Ня гледзячы на рост пасеваў канюшыны і сілосных культур у параўнаньні з 1930 г., усе-ж пляны засталіся недавыкананымі: па засеву канюшыны плян выканан на 55 проц., па сілосных культурах — на 38,8 проц.

За апошні год у раёне значна пашырылася партсетка па сельсаветах, павялічыліся партыйныя ячэйкі. Для ўмацаваньня іх РК перакінуў 13 чалавек раённых работнікаў у сельсаветы. Але патрэбнага зруху ў рабоце яшчэ няма, ячэйкі ў большасьці сваёй не павярнуліся тварам да канкрэтных задач саўгаснага, калгаснага будаўніцтва. Апорныя ячэйкі ня выконвалі сваіх функцый, бо з прычыны няправільнай арганізацыйнай структуры яны былі фактычна пераўтвораны ў падрайкомы і займаліся агульным кіраўніцтвам.

Партарганізацыя мае ўсе ўмовы для добрай пастаноўкі работы. У раёне ёсьць выстарчальная тэхнічная і эканамічная база, каб у найкарацейшы тэрмін поўнасьцю выканаць пастановы ЦК. Для гэтага толькі патрабуецца рашучая перабудова работы ўсіх арганізацый, у адпаведнасьці з 6 указаньнямі т. Сталіна, і выпраўленьне дапушчальных памылак.

ПРАНЧ.

В. Адлерштэйн

ГАНДЛЯРСТВА І „ОЧКОВТИРАТЕЛЬСТВО“ ЗАМЕСТ САВЕЦКАГА ГАНДЛЮ

(Па матар'ялах ЦКК-НК РСІ БССР)

Для таго, каб найбольш поўна задаволіць запатрабаваньні рабочай клясы ў прадметах шырокага спажываньня, партыя паставіла перад Дзяржгандлем задачу спэцыялізацыі і разгортваньня таваrapраводзячай сеткі, асабліва ў раёнах невыстарчальнай дзейнасьці спажывецкай каапэрацыі.

Як справіўся Белгандаль з выкананьнем гэтай задачы?

Было-б палітычнай сьлепатой адмаўляць наяўнасьць значных дасягненьняў у справе вырашэньня гэтай задачы. Досыць паказаць, што **зварот Белгандлю з 10 млн. руб. у чацьвертым квартале 1931 году дасягнуў 16,8 млн. руб. у першым квартале 1932 году. Значна вырасла гандлёвая сетка.**

Праўда, гандлёвыя адзінкі разьмеркаваны ў цэнтральнай частцы гарадоў пры наяўнасьці гандлёвых «пустынь» на рабочых акраінах. Усё ж, ня гледзячы на гэты недахоп, рост звароту і значнае пашырэньне гандлёвай сеткі зьяўляюцца бясспрэчным доказам таго, што Белгандаль **заняў вялікае месца ў таваrapраводзячай сыстэме рэспублікі.**

Дасягненьні Белгандлю **былі-б яшчэ больш яркімі, больш поўнымі**, калі-б у практычнай рабоце яго сыстэмы ня былі дапушчаны грубыя скажэньні партыйных дырэктыў, на якіх мы маем на мэце больш-менш падрабязна спыніцца.

Скажэньні прынцыпаў савецкага гандлю ідуць па лініі праяўленьняў «нэпманскага» духу, разбазарваньня таварна-прадуктовых фондаў, «очковтирательства» і рвацтва. Апошняе асабліва ярка выявілася ў дачы Белгандлем перапавялічаных заявак на прадукты для рабочага забесьпячэньня па вылучаных яму кантынгентах.

На Віцебскім аддзяленьні Белгандлю, напрыклад, замест вылучаных у чацьвертым квартале 1931 г. 8.000 чал. было ўзята на снабжэньне толькі 5.628 чал. У некалькі меншай ступені гэты разрыў паміж устаноўленымі Наркамснабам і фактычна прынятымі на снабжэньне кантынгентамі наглядаецца і па г. Менску.

Зразумела, што атрыманыя Белгандлем прадуктовыя фонды значна перавышаюць патрэбы фактычна ўзятых на снабжэньне кантынгентаў. Так, па Менску ў чацьвертым квартале 1931 г. замест патрэбных 57 тон цукру, 65 тон крупы, 6,5 тон кароўяга масла, атрымана адпаведна (бяз уліку астач на 1 кастрычніка 1931 г.): 108 тон, 84 тоны, 8 тон. Па Віцебску —замест патрэбных 7 тон пшанічнай мукі, 18,7 тон крупы, 2 тоны кароўяга масла, атрымана адпаведна: 7,8 тон; 25,4 тоны; 3 тоны. Аналёгічна і ў першым квартале.

Атрымаўшы павялічаныя кантынгенты Белгандаль адпаведна перапавялічваў і разнарадкі. Напрыклад, у IV квартале 1931 г. Белгандаль запарадзіў у Менск 126 тон цукру замест патрэбных 57 тон; у першым квартале 1932 г. запараджана 144 тоны замест патрэбных 88 і г. д. Але апэтыты Белгандлю ідуць далей.

Перад намі дакладная запіска дырэктара Белгандлю тав. **Шаевіча** ад 7 лютага 1932 г. на імя паркома снабжэньня БССР тав. **Балціна.** У гэтай запісцы дырэктар патрабуе водпуску дадатковых фондаў для пакрыцьця мнімага недахвату. Гэту сваю заяўку тав. Шаевіч «абгрунтоўвае» тым, што, моў, на 6 лютага 1932 г. прынята на снабжэньне больш, чым вызначана Наркамснабам.

Абсалютная няправільнасьць апошняга пацьвярджаецца хаця-б тым, што на 5 сакавіка 1932 году, калі прымацаваньне рабочага насельніцтва да крам Белгандлю па г. Менску было **спынена,** па асноўных катэгорыях было прымацавана менш, чым паказана ў запісцы на 6 лютага. Так, напрыклад, у дакладной запісцы паказана, што на 6 лютага па 1-м сьпісе 1-й катэгорыі было прымацавана 3.005 чал., а па 2-м сьпісе 1-й катэгорыі— 8.055 чал. На справе-ж на 5 сакавіка было фактычна прымацавана адпаведна 2.903 і 7.448 чал. «Очковтирательство» распаўсюджваецца і на чацьверты квартал 1931 году. І тут фігуруе запіска з «недахватам». Пры праверцы выявілася, што да канца IV кварталу 1931 г. на складзе Белгандлю па г. Менску засталіся значныя запасы прадуктаў.

Дзеяньні работнікаў Белгандлю ў справе штучнага павялічэньня сваіх патрэб у дэфіцытных прадуктовых фондах мяжуюцца з простым ашуканьнем партыі і ўраду.

Сыстэма Белгандлю ў чацьвертым квартале 1931 г. была таксама перанасычана прамтаварнымі фондамі.

Але горш за ўсё тое, што лішня атрыманыя прадукты ішлі не на паляпшэньне рабочага забесьпячэньня, а ў значнай сваёй масе разбазарваліся.

Разбазарваньне фондаў ішло па наступных лініях: па-першае **растрата прадуктаў у саміх крамах.** Крамы па г. Менску ў чацьвертым квартале 1931 г. атрымалі лішніх 3,5 тон цукру, каля 3 тон пшанічнай мукі, 1½ тоны кароўяга масла і г. д. Па Віцебску крамы ў першым квартале 1932 году атрымалі лішніх 5 тон цукру, 2 тоны крупы, каля паўтоны пшанічнай мукі і г. д. У той-жа час недахват прадуктаў па г. Менску на 1 студзеня 1932 г. у краме № 12 складае 3.249 руб., па краме № 5—3.901 руб., па краме № 15—2.170 руб. і г. д.

Па-другое, разбазарваліся прамтавары пад відам **самазагатовак сельска-гаспадарчых прадуктаў.** Тут зусім ня прыходзіцца гаварыць аб ролі Белгандлю ў барацьбе за павышэньне таварнасьці калгаснай і саўгаснай вытворчасьці. Белгандаль у справе самазагатовак сельска-гаспадарчай прадукцыі, не ўстанавіўшы ніякіх арганізацыйна-гаспадарчых узаемаадносін з калгасамі, пайшоў па лініі тавараабмену. Так, па **Слуцкім** загатоўчым пункце Белгандлю загатоўлена да 1 сакавіка 1932 г. с.-г. прадукцыі на 6.306 руб., а выдаткавана прамтавараў на «стымуляваньне» гэтых самых загатовак на 9.000 р. Характэрным пры гэтым зьяўляецца тое, што гэты пункт ня толькі не аплачваў загатоўленую с.-г. прадукцыю, але яшчэ атрымаў ад сялян звыш 2.000 руб. за прададзеныя ім прамтавары. Літаральна таксама праводзяць самазагатоўкі **Віцебскае** і іншыя аддзяленьні.

І апошняе—**гуртовы перапродаж тавараў па раздробных цэнах.**

У пагоні за прыбыткам Белгандаль даволі шырока практыкаваў такія «апэрацыі». Даволі паказаць на факты перапродажу толькі па адным г. Менску і толькі па аднэй групе востра-дэфіцытных тавараў (як галёшы, абутак, мануфактура і гатовая вопратка). Пачынаючы з трэцяга кварталу 1931 г. да 1 сакавіка 1932 году прадана гуртам па раздробных цэнах розным каапэрацыйным, гаспадарчым і нават дзяржбюджэтным установам: галёш—на 11.457 р., абутку — на 34.000 руб., гатовай вопраткі —на 217 тыс. руб., мануфактуры— на 187 тыс. руб., мыла гаспадарчага —на 5.000 руб., мыла туалетнага— на 7.000 руб. і г. д. Сярод гэтых тавараў ёсьць невялікая колькасьць камэрцыйных.

Характэрна, што гуртовы перапродаж Белгандаль пашырыў на харчовыя тавары і нават на с.-г. прадукты.

Між іншым, частка гэтага перапродажу была санкцыянавана Наркамснабам. Зразумела, што **такая практыка, зьяўляючыся выяўленьнем гандлярскіх тэндэнцый, дэзарганізуе плянавае снабжэньне таварамі і парушае прынцыпы савецкай палітыкі цэн.**

Праяўленьне нэпманскага духу з асаблівай сілай адчуваецца ў тым, што па сыстэме Белгандлю нормы водпуску рабочым раду прадуктаў былі ніжэй, чым па ЗРК «Мэталіст», ЗРК «Камунарка» і г. д. Гэта розьніца ў нормах водпуску па сыстэме Белгандлю і паказаных каапэрацыйных арганізацыях асабліва відна па снабжэньні ўдарнікаў. Ня гледзячы на тое, што Наркамснаб БССР вылучыў Белгандлю спэцыяльны фонд ударнікаў і што гэты фонд набывае выключнае значэньне ў сэнсе заахвочваньня на прадпрыемствах сацыялістычных форм працы,— **фонд ударнікаў быў абязьлічан у агульным фондзе рабочага снабжэньня.**

Гэта тым больш недапушчальна таму, што **Белгандаль меў больш рэсурсаў і магчымасьцяй** для паляпшэньня рабочага снабжэньня ў параўнаньні з некаторымі каапэрацыйнымі арганізацыямі.

Ня гледзячы на выключную важнасьць першачарговага і пераважнага снабжэньня вядучых прадпрыемстваў, —уся практыка разьмеркаваньня прамтавараў дае крэн у бок павялічанага снабжэньня другагародных прадпрыемстваў за кошт вядучых. У выніку гэтага, такія прадпрыемствы, як менская электрастанцыя, вадаканал, забясьпечваліся па лініі Белгандлю прамтаварамі горш, чым, напрыклад, шпалерная фабрыка.

Для паўнаты малюнку трэба яшчэ падкрэсьліць «нэпманскі» дух у практыцы цэн. У пагоні за прыбыткам Белгандаль у радзе выпадкаў практыкаваў перавод фондаў рабочага снабжэньня ў камэрцыйныя.

Усе гэтыя грубыя скажэньні партыйных дырэктыў у практыцы работы Белгандлю ў значнай ступені сталі магчымы з прычыны засьмечанасьці яго апарату людзьмі раней вычышчанымі з апарату, чужымі і кляса-ва-варожымі элемэнтамі.

Карэньні ўсіх гэтых агіднасьцяй ляжаць у адсутнасьці сыстэматычнага рабочага кантролю зьнізу, у прытупленьні пільнасьці кіраўніцтва Белгандлю і партыйных, прафсаюзных арганізацый сыстэмы.

Работу Белгандлю, яго апарат трэба неадкладна аздаравіць.

Трэба да канца выкараніць нэпманскі спэкуляцыйны дух, перасячы ўсякія магчымасьці далейшага паўтарэньня рвацтва, «очковтирательства» і забясьпечыць шырокае разгортваньне работы сыстэмы Белгандлю на прынцыпах культурнага савецкага гандлю.

Плян ільназагатовак выканаць поўнасьцю

Месячнік завяршэньня ільназагатовак, абвешчаны ўрадам БССР, ня даў патрэбнага зруху ў ходзе загатовак тэхкультур. Тэмпы загатовак ня толькі не ўзьняліся, але далі нават рэзкае зьніжэньне. Так, у першую дэкаду месячніка было загатоўлена 123 тоны ільну, а ў апошнюю дэкаду — толькі 19 тон. Між тым, месячнік павінен быў даць 13.371 тону толькі аднаго валакна, ня лічачы іншых тэхкультур. У красавіку было адзначана далейшае зьніжэньне. Агульнарэспубліканскі плян выканан на 58,3 проц.

У большасьці раёнаў пануюць у адносінах да ільназагатовак дэмабілізацыйныя настроі. Ня прымаюцца патрэбныя меры да выпраўленьня буйнейшых недахопаў у ходзе кампаніі, да арганізацыі зімовага і веснавога расьцілу ўраджаю 1931 году, фарсаваньня першапачатковай апрацоўкі.

Адна з прычын адставаньня — няўвязка ільназагатовак з падрыхтоўкай да сяўбы, неналаджанасьць кантролю за выкананьнем кантрактацыйных дагавароў, а таксама за спагнаньнем цьвёрдых заданьняў з кулацка-заможных гаспадарак.

Аб дэмабілізацыі з фронту загатовак тэхкультур сьведчыць практыка многіх ільнаводчых раёнаў. Па Сіроцінскім раёне на 5 лютага было загатоўлена 57,3% пляну, гэты процант застаўся і на сёньняшні дзень. Вушацкі, Бешанковіцкі, Лёзьненскі раёны на працягу апошняга месяца не загатавілі амаль ні аднаго проценту. Па Гарадоцкім раёне прырост за 6 дэкад складае ўсяго 0,6%.

Адсутнасьць аперацыйнага кіраўніцтва пераапрацоўкай прывяла да таго, што **па 42 раёнах БССР ляжыць неапрацаваным каля 1.200 тон ільнавалакна.**

У Талачынскім, Горыцкім і Дубровенскім раёнах сотні тон трасты неапрацавана. Па калгасах Шклоўшчыны ёсьць 400 тон неапрацаванай трасты. Старшыня калгасу «Адказ шкоднікам» **Старосьцін** на запытаньне — што ён думае рабіць з ільном, які застаўся, — адказаў: «Ня ведаю, жанчын ніяк нельга накіраваць на работу, бо яны цяпер ткуць для сябе палатно».

Ва многіх раёнах ільнавалакно разбазарваецца, расьцягваецца, што не сустракае адпору з боку мясцовых арганізацый.

Зямельныя і калгасныя органы, на якія ўскладзена адказнасьць за вытворчы бок загатовак — расьціл, мочка, першапачатковая апрацоўка і г. д., ня выканалі зусім выразных дырэктыў Наркамзему БССР аб фарсаваньні гэтай справы.

Пакуль яшчэ ня ўсё ўпушчана. Трэба неадкладна ўжыць меры, якія-б забясьпечылі загатоўку валакна, якое ёсьць у калгасах і аднаасобных бядняцка-серадняцкіх гаспадарках, а таксама фарсаваць пераапрацоўку сырцу (трасты і саломы) і здаць дзяржаве.

Неабходна ў бліжэйшыя-ж дні аформіць стварэньне кантор «Загатільну», пакончыць з расхлябанасьцю і безадказнасьцю загатоўчых арганізацый.

Трэба ўстанавіць дакладны кантроль за выкананьнем кантрактантамі дагавароў, прыцягваючы да суровай адказнасьці злосных пядатчыкаў валакна, а таксама арганізаваць рашучы націск на кулацка-заможныя гаспадаркі, якія ня выканалі цьвёрдых заданьняў.

Тыя работнікі, што разбазарваюць, або патураюць разбазарваньню ільнавалакна, павінны быць прыцягнуты да судовай адказнасьці.

Пасьпяховае завяршэньне ільназагатовак — справа ўсіх раённых і сельскіх арганізацый і ў першую чаргу ільнаводчых раёнаў. З дэмабілізацыйнымі настроямі, з апартуністычнымі тэмпамі, са спробамі зарваць кампанію — трэба пакончыць. Плян ільназагатовак можа і павінен быць выкананы. Гэта паказалі перадавыя калгасы і сельсаветы, якія па-ўдарнаму правялі кампанію.

М. К.

Як я змагаюся за ратаваньне дзяцей ад голаду

(З ліста нямецкага рабочага да рабочых маскоўскага мэханічнага заводу імя 1 мая)

ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ!

... Гэты артыкул увядзе вас сур'ёзна ў курс спраў наконт таго, як таргуюцца, ібы на рынку, і вяле да рэшты прагнілая сыстэма капіталізму.

... Таварышы, мая сям'я, якая складаецца з адзінаццаці чалавек, пакінута аддзелам сацыяльнай забясьпекі бяз усякай дапамогі, ня гледзячы на доўгую галадоўку. Усю гэту гісторыю я абнародаваў у плякатах для публічнага паказу, што выклікала вялізарнае абурэньне.

За апошнія тры дні я не пасылаю ў школу дзяцей, якія абавязаны наведваць школу, я паведаміў настаўніку, што голад зьяўляецца прычынай ненаведваньня імі школы.

Нарэшце, 13 студзеня г. г. я атрымаў запатрабаванае маёй барацьбой паведамленьне ад мясцовага аддзелу сацыяльнай забясьпекі прыйсьці для перагавораў 15 студзеня. Рэзультатам гэтых перагавораў было патрабаваньне даставіць разьліковую кніжку маіх дзьвёх дарослых дачок, каб прасунуць пытаньне аб маёй дапамозе. Я зрабіў гэта неадкладна і мяне запэўнілі, што ўсё будзе зроблена на другі-ж дзень.

Але, з прычыны таго, што ў мяне ў перспэктыве ня было ні хлеба, ні вугалю, ні абеду, ні вячэры, дык я паслаў пецярых маіх дзяцей у аддзел сацыяльнай забясьпекі. Там мой 12-гадовы сын Ганц увайшоў у пакой, дзе зьбіраюцца тыя, што атрымліваюць дапамогу, са словамі: «Мы галодныя, ужо тры дні нам няма чаго есьці і ўжо чатыры дні, як мы не хадзілі ў школу».

Маё патрабаваньне аб дапамозе было перададзена гарадзкому праўленьню яшчэ 28 сьнежня 1931 году. Хіба мала было часу ў адпаведных інстанцый азнаёміцца з маім цяжкім становішчам?

Ня гледзячы на тое, што 29 сьнежня мінулага году ў мяне быў для абсьледваньня акруговы прадстаўнік, больш ад яго ня было ні слуху ні духу аж да 13 студзеня г. г., калі я атрымаў паведамленьне.

У адказ на галодны пратэст мае дзеці атрымалі сёньня абед у тутэйшым дзіцячым доме. З заўтрашняга дня мая дапамога ўваходзіць у моц. Вось як далёка я прасунуў гэту справу шляхам упартай барацьбы.

Яшчэ адна падрабязнасьць, таварышы. Сёньня мяне наведала педагагічная сястра - абсьледвальніца, якая прыйшла па даручэньні загадчыка школай. Ей трэба было высьвятліць пытаньне аб наведваньні школы маімі дзецьмі. Я расказаў ёй аб усім падрабязна, як загадчык школай пагражаў прыцягнуць мяне за мой пратэст да адказнасьці і як я яму пагражаў абвэлічыць прапаляты рэжым у нашай краіне.

Я заявіў, што ня гледзячы на прыцягненьне да адказнасьці, не пашлю дзяцей у школу да таго часу, пакуль не атрымаю магчымасьці па-людзку накарміць іх.

Мае плякаты да гэтага часу ўсё яшчэ вісяць у мяне ля вокнаў майго пакою.

З ленінскім прывітаньнем, таварыш.

ЗАЎВАГА: Толькі што атрыман заводам імя 1-га мая ліст ад нямецкіх таварышоў, якія паведамляюць аб арышце аўтара ліста.

ЗАМАХ НА ПРАДСТАЎНІКОЎ ЯПОНСКІХ ДЫПЛЁМАТЫЧНЫХ І ВАЕННЫХ УЛАД У ШАНХАІ

Кінута бомба

ТОКІЁ, 29. Як паведамляе агенцтва Сімбун Рэнга з Шанхаю, сёньня раніцою на ўрачыстасьці сьвяткаваньня дня нараджэньня японскага імпэратара невядомым кінута бомба. Цяжка паранены японскі пасланьнік у Кітаі Сігеміцу, галоўнакамандуючы японскімі войскамі Сіракава і галоўнакамандуючы сухаземнымі сіламі ў Шанхаі Уеда. Лёгка паранены адмірал Намура, японскі генэральны консул у Шанхаі Мурай і многія госьці.

Паводле слоў агенцтва, бомба кінута карэйцам.

ТОКІЁ, 29. Шанхайскі карэспандэнт газэты «Ніцы-Ніцы» адзначае, што параненьне Сігеміцу, Сіракава і Уеда не адносіцца да разраду цяжкіх. На месца замаху японскай жандармэрыяй арыштавана асоба, якая западозрана ў замаху.

Падрабязнасьці замаху ў Шанхаі

ШАНХАЙ. 29 красавіка ў дзень нараджэньня японскага імпэратара адбыўся грандыёзны ваенны парад, на якім прымала ўдзел 10 тысяч японскіх войск. Парад прымалі японскія пасланьнікі Сігеміцу, галоўнакамандуючы японскімі ўзброенымі сіламі ў Шанхайскім раёне Сіракава, камандуючы японскім флётам у Шанхаі адмірал Намура, камандуючы 9-ай дывізіі Уеда і інш. На парадзе прысутнічалі прадстаўнікі дзяржаў. Раён Хонькю, а таксама парк Хонькю, на тэрыторыі якога адбыўся парад, узмоцнена ахоўваліся японскай ваеннай і консульскай паліцыяй і паліцыяй сэтльмэнту. Калі ваенны парад скончыўся і замежныя прадстаўнікі разьехаліся, невядомым была кінута бомба ў бок асобнай пляцформы, на якой знаходзіліся выдатнейшыя прадстаўнікі Японіі. Бомба была кінута пасьля таго, як замежныя прадстаўнікі зышлі з пляцформы. ВЫБУХАМ БОМБЫ СУР'ЁЗНА ПАРАНЕНЫ СІГЕМІЦУ, СІРАКАВА, НАМУРА, УЕДА, ЯПОНСКІ ГЕНЭРАЛЬНЫ КОНСУЛ У ШАНХАІ МУРАЙ І НЕЙКІ КАВАБАТА, ДОБРА ВЯДОМЫ Ў МЯСЦОВЫХ ЯПОНСКІХ КОЛАХ. Паводле вестак вячэрняга друку, выбух быў вялізарнай сілы. У парку наступіла замяшаньне. Ваенныя ўлады неадкладна акружылі кардонам раён парку, не выпускаючы нікога. Паводле слоў газэты «Івнінг пост», тут-жа ў парку былі арыштаваны трое, як відаць карэйцаў, у сувязі з чым адказнасьць за выбух ускладаецца на карэйцаў. Адзін з арыштаваных карэйцаў быў затрыман натоўпам японскіх рэзыдэнтаў і зьбіты яшчэ да зьяўленьня салдат. Пазьней ён памёр.

Сігеміцу цяжка паранены і страціў шмат крыві. Сіракава паранен у руку і твар. Намура атрымаў параненьне галавы і, магчыма, застанецца бяз вока. Дактары заяўляюць, што жыцьцё Сігеміцу можна будзе выратаваць аднак, ён на доўгі час застанецца інвалідам. Прадстаўнікі кітайскіх улад заяўляюць, што кітайскія грамадзяне ня могуць несьці адказнасьць за выбухі, бо ўваход у парк быў забаронен кітайцам.

Адначасова, паводле вестак газэты «Івнінг пост», кітайцы заявілі, што ўсе работы па аднаўленьні мірнай канфэрэнцыі спынены аж да расьсьледваньня сёнешняй падзеі.

Служачы кітайскага муніцыпалітэту — амэрыканскі рэзыдэнт, які быў відавочцам выбуху, затрыман і будзе дапытан (ТАСС).

Выкрыцьці журналіста Кавакамі

НЬЮ-ЁРК. Вядомы японскі журналіст Кавакамі піша ў амэрыканскай газэце «Балцімор сэн», што дзеяньні Японіі ў даліне Янцзы адпавядаюць інтарэсам замежных дзяржаў у Шанхаі і ўхвалены гэтымі дзяржавамі.

«Японская ваенная інтэрвэнцыя ў Шанхаі, — піша Кавакамі, — падрэзала ў корані пляны кітайскіх нацыяналістаў аб звароце міжнароднага сэтльмэнту і француской канцэсіі і паклала мяжу па крайняй меры на некалькі год імкненьням нацыяналістаў адхіліць экстэрытарыяльнасьць.

Паводле слоў Кавакамі, самым спрыяючым момантам для японскай інтэрвэнцыі ў Шанхаі былі месяцы 1927 г., якія непасрэдна сьледвалі за бамбардыроўкай Нанкіна. У гэты час адна з заходніх дзяржаў прапанавала Японіі плян захвату некаторых стратэгічных пунктаў у даліне Янцзы. «Ухвалілі, — працягвае Кавакамі, — што Злучаныя Штаты жадалі абмяркоўваць гэту прапанову.

Японія магла-б прадпрыняць сумесныя дзеяньні з іншымі дзяржавамі, ня будучы адзіным аб'ектам для ненавісьці кітайцаў. Калі-б яна прадставіла вялікім дзяржавам плян устанаўленьня нэйтральнай зоны ў Шанхаі, гэты плян сустрэў-бы добры прыём... Калі-ж у сучасны момант дзяржавы прымуць прапанову Японіі аб устанаўленьні нэйтральнай зоны ў Шанхаі, карысьць з гэтага прадпрыемства будуць мець эўрапэйцы і амэрыканцы, у той час, як японцы пацерпяць ад варожасьці Кітая, ад скарачэньня гандлю з ім, ад дадатковага падатковага цяжару, выкліканага гэтай бясплённай вайной». (ТАСС).

П. Андроўскі

„Смятение чувств“ у Амэрыцы

Калі ў верасьні мінулага году японская ваеншчына захапіла Мукдэн, паклаўшы пачатак новай грандыёзнай авантуры японскага імпэрыялізму, накіраванай на ператварэньне Манчжурыі ў японскую калёнію і на падпаваленьне Кітаю, амэрыканскі друк і амэрыканскія ўрадавыя колы спачатку спакойна наглядалі за разьвіцьцём падзей. Амэрыканскія палітыкі, якія як вядома, зусім не адзначаюцца ні дальнабачнасьцю, ні ўменьнем разьбірацца ў пытаньнях міжнароднай палітыкі, якія (пытаньні) выходзяць за межы лацінскай Амэрыкі, разьлічвалі спачатку на тое, што брытанскі імпэрыялізм, які мае буйныя інтарэсы ў Кітаі, не застанецца спакойным да японскай авантуры і што сумесна з Англіяй Амэрыцы ня цяжка будзе своечасова ўмяшацца і спыніць далейшае прасоўваньне японскіх войск.

Разьвіцьцё падзей паказала амэрыканскім палітыкам, што іх разьлікі былі няправільныя. Аслабленая крызісам Англія, не забываючы аб непрымірымай супярэчнасьці паміж ёю і амэрыканскім імпэрыялізмам, зусім ня выказвае намеру супрацьдзейнічаць напору японскай ваеншчыны і лічыць за лепшае прадаставіць Амэрыцы гонар змагацца адзін на адзін з Японіяй. З другога боку, Японія, не задавальняючыся ператварэньнем Манчжурыі ў сваю калёнію, пры дапамозе камэдыі стварэньня «незалежнага» манчжурскага ўраду марыянэтак, працягвае рух і на цэнтральны Кітай і самым відавочным чынам імкнецца стаць гегемонам Далёкага Ўсходу.

Пад уплывам гэтых зусім відавочных фактаў амэрыканскія дзяржаўныя дзеячы пачынаюць паступова траціць свой алімпійскі спакой. Ва ўрадавых колах Амэрыкі з усё ўзрастаючым занепакоеньнем гавораць аб тым, што японцы «сарваліся з ланцугу», што неабходна прыняць меры супроць разьюшаных японскіх мілітарыстаў. Амэрыканскаму фінансаваму капіталу ня зусім прыемна пэрспэктыва страціць вялізарны кітайскі рынак, з якім зьвязаны ўсе надзеі амэрыканскага (і ня толькі амэрыканскага) капіталу на калёніяльны звышпрыбытак. Для таго, як высока цэняць значэньне кітайскага рынку ў Амэрыцы і ў Англіі, характэрным зьяўляецца выказваньне аднаго ангельскага прамыслоўца: «Калі толькі кожны з 400 мільёнаў кітайцаў купіць кепку з ангельскага матар'ялу, дык ангельская тэкстыльная прамысловасьць ня толькі будзе поўнасьцю загружана, але і зможа падвоіць сваю прадукцыю». Страціць кітайскі рынак, як рынак збыту для вывазу капіталаў, значыць для амэрыканскага капіталу адмовіцца ад апошняй надзеі на які-небудзь выхад з крызісу, ад апошняй надзеі на далейшае разьвіцьцё.

За апошнія паўтары месяцы тон амэрыканскага друку ў адносінах да Японіі становіцца больш рэзкім. Адначасова ў Амэрыцы наглядаецца значны рост зацікаўленасьці да Савецкага Саюзу. На працягу разу год ужо ў шырокіх колах працоўных, дробнай буржуазіі, працоўнай інтэлігенцыі, а таксама ў значных колах прамысловага капіталу Амэрыкі наглядаецца вялізарная зацікаўленасьць да Савецкага Саюзу, да яго бурнага гаспадарчага росту, да посьпехаў сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне. Дзелавыя і прамысловыя колы Амэрыкі даўно ўжо ацанілі СССР, як буйнага кліента, значэньне якога асабліва ўзьнімаецца ў перыяд найвялікшага гаспадарчага крызісу. За апошні час Савецкім Саюзам пачынаюць цікавіцца ў Амэрыцы і з другога боку. Грамадзкая думка ПАЗШ усё больш і больш уяўляе сабе тую першаступовай важнасьці ролю, якую выконвае СССР, як вялікая ціхаакіянская дзяржава і як важнейшы фактар міру на Далёкім Усходзе. Найбольш цьвярозыя і дальнабачныя палітычныя дзеячы ПАЗШ уяўляюць сабе тое, як важна для Злучаных Штатаў перад тварам таго празьмерна складанага і небясьпечнага становішча, якое стварылася на Далёкім Усходзе, устанаўленьне нармальных палітычных і эканамічных узаемаадносін з СССР.

З пачатку гэтага месяца мы назіраем у Амэрыцы энэргічную кампанію за ўстанаўленьне нармальных адносін з СССР. На чале гэтай кампаніі стаяць выдатныя амэрыканскія сэнатары, імёны якіх шырока вядомы як у Амэрыцы, так і па-за ёю. Сэнатар Бора, старэйшы член рэспубліканскай (урадавай) партыі і старшыня сэнацкай камісіі па замежных справах, даўно вядомы, як прыхільнік прызнаньня СССР, вядзе энэргічную прапаганду ў гэтым напрамку. На днях было надрукавана інтэрв'ю з лідэрам дэмакратычнай партыі сэнату Джозэфам Рабінсонам, які таксама рашуча выказаўся за ўстанаўленьне нармальных дыплёматычных і гандлёвых адносін з Савецкім Саюзам. Рабінсон падкрэсьліў той факт, што экспарт ПАЗШ з 1929 году да 1931 году скараціўся напалову. У той-жа час 1931 год даў значны рост амэрыканскага вывазу ў СССР. Лідэр дэмакратаў падкрэсьліў, што ўстанаўленьне нармальных адносін з Саюзам цікава ня толькі з пункту гледжаньня гандлёвых інтарэсаў ПАЗШ, але што яно «павінна быць праведзена з мэтаю садзейнасьці ўсеагульнаму міру і згодзе».

У гэтым-жа духу можна зарэгістраваць з дня ў дзень усё новыя і новыя заявы выдатных амэрыканскіх палітычных дзеячоў.

Буйны амэрыканскі газэтны трэст «Скрыпс-Ховард», які яднае больш за 30 шырока распаўсюджаных газэт, з пачатку красавіка вядзе энэргічную кампанію за прызнаньне СССР. Нават дзяржаўны дэпартамэнт (міністэрства замежных спраў), які адзначаецца сваёй бюракратычнай тупай самазадаволенасьцю, стрымліваецца ад сваіх звычайных шаблённых выступленьняў аб «нязьменнасьці амэрыканскай пазыцыі ў пытаньні аб прызнаньні СССР», якая (пазыцыя), як вядома, была сфармулявана ў 1923 годзе тагачасным дзяржаўным сакратаром (міністрам замежных спраў) Юзам і заключаецца ў тым, што папярэдняй умовай прызнаньня Амэрыкай Савецкага Саюзу зьяўляецца адмаўленьне СССР ад вядзеньня разбурэнчай прапаганды (!) у Амэрыцы, прызнаньне царскіх даўгоў і звароту ўласьнікам нацыяналізаванай маёмасьці. Цяпер недарэчная лягенда, якая прыпісвае рост клясавай барацьбы ў капіталістычных краінах дзейнасьці «савецкай прапаганды», настолькі скампрамэтавана, што ўсякі разумны чалавек разумее немагчымасьць настойваньня на гэтай умове. Што датычыць даўгоў, дык цяперашні час, калі **ні адна капіталістычная краіна ня плаціць ні па старых, ні нават па новых даўгох**, ён вельмі падыходзіць для таго, каб высоўваць у якасьці палітычнага патрабаваньня ўмову ўплаты па даваенных даўгох.

Пад уплывам гаспадарчага крызісу і далёкаўсходніх падзей, пад уплывам наглядных урокаў вялізарнага гаспадарчага росту Савецкага Саюзу ў Амэрыцы адбываецца поўная пераацэнка каштоўнасьцяй, падрыхтоўваецца «зьмена вех» у адносінах да Савецкага Саюзу. Той факт, што значэньне СССР, як фактару сусьветнай палітыкі, пачынае ўсьведамляцца нават у Амэрыцы, зьяўляецца **новай перамогай пасьлядоўнай і цьвёрдай палітыкі міру СССР, палітыкі, якая апіраецца на самаадданы творчы энтузіязм мільёнаў працоўных нашай краіны.**

БРЫГАДЫ МАШЫНІСТАЎ СЕНІЧАВА І ГРЫШЧАНКІ, АСМАЛОЎСКАГА І БЛІНАВА ПЕРШЫМІ ПРЫВЯЛІ МАШЫНЫ ДА ФІНІШУ ЎСЕБЕЛАРУСКАГА КОНКУРСУ

ПРОЗЬВІШЧЫ ЛЕПШЫХ З ЛЕПШЫХ ПАВІННА ВЕДАЦЬ УСЯ КРАІНА

29 красавіка на пасяджэньні журы II усебеларускага конкурсу спараных брыгад былі падведзены вынікі работы паравозаў — удзельнікаў усебеларускага конкурсу і тых паравозаў, якія ня былі ўключаны ў лік конкурсных, але аспарвалі першынства і перавыканалі асноўныя ўмовы конкурсу.

У калёне таварных паравозаў занялі:

1-е месца — ОЧ-6761 **Сенічава і Грышчанкі** — дэпо Гомель.
2-е месца — Щ-1685 **Вігдорчыка і Сенажэнскага** — дэпо Жлобін.
3-е — ОЧ-2 **Прастакова і Леановіча** — дэпо Гомель.
4-е — ОВ-5471 **Ліпскага і Вайцяхоўскага** — дэпо Асіпавічы.
5-е — ОВ-6739 **Сакалоўскага і Вашкевіча** — дэпо Асіпавічы.
6-е — ОВ-7259 **Крапана і Позьняка** — дэпо Полацак.
7-е — ОВ-4701 **Рабанэ і Купрыніцкага** — дэпо Полацак.
8-е — Щ-509 **Купрыяновіча і Жыдовіча** — дэпо Менск.
9-е — Щ-373 **Цыльке і Жаўнэрчыка** — дэпо Менск.
10-е — Щ-342 — дэпо Віцебск (прозьвішчы машыністаў і ў якім конкурсе прымаюць удзел дэпо не прадставіла вестак).
11-е — Щ-2055 **Лічыка і Сакосіка** — дэпо Гомель.
12-е — ОВ-5257 **Науменка і Філіпава** — дэпо Асіпавічы.
13-е — Щ-3125 **Турыка і Нікіціна** — дэпо Гомель.
14-е — Щ-526 **Скірагайла і Кузьняцова** — дэпо Віцебск.
15-е — Щ11551 **Хромава і Гетуна** — дэпо Гомель.
16-е — Щ-1689 **Кохава і Зяленкі** — дэпо Жлобін.
17-е — ОВ-6365 **Цярпіцкага і Саламатнікава** — дэпо Асіпавічы.
18-е — Э-91 **Куляша і Шчарбакова** — дэпо Віцебск.
19-е — ОВ-7114 **Атрушкевіча і Васілеўскага** — дэпо Асіпавічы.
20-е — ОВ-4644 **Хацкевіча і Новікава** — дэпо Асіпавічы.
21-е — 0-4744 **Жарына і Шлецара** — дэпо Ворша.
22-е — Щ-573 **Галяса і Лазаровіча** — дэпо Ворша.
23-е — Щ-22 **Рыжанскага і Дакукіна** — дэпо Ворша.
24-е — Щ-4534 **Шчагалькова і Лунёва** — дэпо Гомель.
25-е — Щ-389 — дэпо Віцебск (прозьвішчы машыністаў дэпо не прадставіла).
26-е — Щ-58 **Бараноўскага і Юшкевіча** — дэпо Віцебск.
27-е — ОВ-4736 **Кучука і Лазарэвіча** — дэпо Калінкавічы.
28-е — ОВ-6016 **Купрэева і Хмялеўскага** — дэпо Менск.
29-е — ОВ-3814 **Кавалёва і Ляхава** — дэпо Ворша.
30-е — Щ-348 **Дораша і Мароза** — дэпо Магілеў.
31-е — Щ-5009 **Козіча і Клімкевіча** — дэпо Полацак.
32-е — Щ-336 дэпо Полацак (прозьвішчы машыністаў дэпо не прадставіла).
33-е — Щ-44 **Саламенка і Тачалевіча** — дэпо Менск.
34-е — Щ-2209 **Бакуменка і Жарына** — дэпо Ворша.
35-е — ОП-7587 **Наварава і Наворскага** — дэпо Калінкавічы.
36-е — Щ-419/2 **Рачко і Авялёнак** — дэпо Калінкавічы.
37-е — ОВ-5134 **Алёксы і Урбановіча** — дэпо Асіпавічы.
38-е — Щ-1542 **Шчэрба і Дарашкевіча** — дэпо Полацак.
39-е — Э-44 **Башкова і Зьвярына** — дэпо Віцебск.
40-е — Щ-2076 **Марозава і Драздова** — дэпо Жлобін.

У калёне пасажырскіх паравозаў занялі:

1-е месца НК-17 **Асмалоўскага і Блінова** — дэпо Магілеў.
2-е — С-814 **Тарэпкіна і Дзямідава** — дэпо Гомель.
3-е — СУ-9664 **Шакаліды і Іванюўскага** — дэпо Менск.
4-е — СУ 98-72 **Далецкі і Алексеева** — дэпо Ворша.
4-е — СУ-9878 **Азарэвіча і Данейкі** — дэпо Ворша.
5-е — С-263 **Марчука і Пажывалкі** — дэпо Гомель.
6-е — СУ-9877 **Чупрына і Масальскага** — дэпо Ворша.
7-е — С-53 **Брынча і Філонава** — дэпо Віцебск.
8-е — СУ-9769 **Мікуловіча і Гускіна** — дэпо Ворша.
9-е — С-56 **Паліцана і Шпакоўскага** — дэпо Гомель.
10-е — С-331/2 **Барадзіна і Самадума** — дэпо Гомель.
11-е — С-331 **Кандыбы і Мацкевіча** — дэпо Гомель.
12-е — СУ-9789 **Янкулева і Драздова** — дэпо Ворша.
13-е — СУ-9636 **Кудзіна і Казлова** — дэпо Ворша.
14-е — С-13 **Мельнікава і Праведнага** — дэпо Гомель.
15-е — С-112 **Дэнісава і Шульгі** — дэпо Гомель.
16-е — С-9787 **Ветрава і Касько** — дэпо Менск.
17-е — С-101/2 **Паліцана і Капітонава** — дэпо Віцебск.
18-е — С-12 **Палякова і Пятрова** — дэпо Віцебск.

На наступным пасяджэньні журы будуць разьмеркаваны преміі паміж лепшымі паравознымі брыгадамі БССР. Адначасова будзе вызначана прэмія лепшаму дэпо, дыспэтчару, чыгуначнай газэце і г. д. Апошняе затрымліваецца па віне мясцовых чыгуначных арганізацый, якія не прадставілі ў журы патрэбных вестак.

Першыя па ўсесаюзным конкурсе

З удзельнікаў усесаюзнага конкурсу, калі параўнаць па ліку балаў з усімі таварнымі паравозамі, якія прымалі ўдзел у мясцовых конкурсах, займаюць:

1-е месца—ОЧ-4631 — **Сяргеева і Маркава** — дэпо Гомель, якому ўсесаюзным журы прысуджана першая прэмія ў 4.000 руб.

3-е месца—Щ-561—**Досіна і Курыловіча**—дэпо Менск—прысуджана другая прэмія—2.000 руб.

5-е—Щ-579—**Барташэвіча і Горбача**—дэпо Гомель—другая прэмія—2.000 руб.

16-е—С-17—**Катнёва і Міронава**—дэпо Віцебск.

25-е—Щ-613—**Ісаева і Яжэнка**—дэпо Магілеў.

26-е—Э-5593—**Багданава і Салаткі**—дэпо Віцебск.

Удзельнік усесаюзнага конкурсу—пасажырскі паравоз С-52—**Мельнікава і Хімакова** (дэпо Гомель) па ліку балаў займае першае месца сярод паравозаў—удзельнікаў мясцовых конкурсаў. Усесаюзнае журы прысудзіла гэтаму паравозу трэцюю прэмію—1.500 руб.

Адказны рэдактар М. ГАРЫН.

Апошнія весткі з фронту індустрыялізацыі

Першы ў СССР завод рэжучых інструмантаў імя М. І. Калініна

Уступіў у строй першы ў СССР завод-гігант рэжучых інструмантаў—«Фрэзэр». За 14 месяцаў пад Масквой вырас завод, які пры поўнай магутнасьці дасьць 17 млн. найскладанейшых фрэзэраў, грабёнак, разьвёртак, мэтчыкаў, плашак, сьпіральных сьвёрлаў і вызваліць СССР ад імпарту рэжучых інструмантаў. Па разьмерах і тэхнічным узроўні завод перавышае лепшыя ў сьвеце інструмантальныя заводы. Па ініцыятыве ўдарнікаў агульны сход пад гром апладысмэнтаў пастанавіў прысвоіць заводу «Фрэзэр» імя ўсесаюзнага старасты Міхаіла Іванавіча Калініна.

Уступае ў строй сусьветны гігант электразваркі

ЛЕНІНГРАД, 30 красавіка, у 4 гадзіны на заводзе «Электрык» пушчан на поўную магутнасьць новы электразварачны корпус. У гэтым годзе корпус павінен выпусьціць 10.000 зварачных апаратаў і машын. Гэта найвялікшы ў сьвеце завод па вырабе зварачных апаратаў.

Амэрыканская фірма «Джэнэраль электрык компані» ў лепшыя свае часы выпускала ня больш 1.000 луявых зварачных машын у год. Эўрапэйскія фірмы: АЭГ—100 апаратаў, «Сімэнс Шукерт»—200 апаратаў. Новы корпус заводу «Электрык» выпусьціць у гэтым годзе зварачных машын больш, чым усе астатнія фірмы сьвету разам узятыя.

Прамфінплян трэсту „Белдрэў“ за дзьве дэкады красавіка

Прадпрыемствы трэсту «Белдрэў» выканалі месячную праграму за дзьве дэкады на 63 проц. Праграма па лесапіленьні выканана на 55,2 проц., па стандартных дамох—на 102,2 проц., па будаўнічых дэталях — на 62,4 проц., па сталярнай мэблі — 66,4 проц., па паркеце—75,4 проц. і па стружцы—40,3 проц. Паасобныя заводы выканалі праграму: бабруйскі дрэваапрацоўчы камбінат—на 76,1 проц., завод імя Фрунзэ—77,3 проц., завод імя Вароўскага—24,8 проц., завод «Спартак»—62 проц., завод імя Халтурына—79,9 проц., віцебскі завод—38,8 проц., завод «Калектыўная праца»—68,1 проц., «Сацыялізм»—65 проц., імя Томскага—47,8 проц., «Чырвоны апрацоўнец»—57,9 проц., камбінат «Камінтэрн»—63,7 проц., завод імя Молатава — 70,5 проц., «Пралетары» — 49,1 проц. і полацкі лесазавод — 30,5 проц.

Гуты за дзьве дэкады красавіка

Заводы Белшклоаб'яднаньня за дзьве дэкады красавіка выканалі 63,6 проц. месячнай праграмы. У тым ліку завод «Ноўка» выканаў плян на 66,5 проц., «Камінтэрн»—70,2 проц., «Кастрычнік»—66,2 проц., імя Домбаля—70,4 проц., «Ільліч»—41,9 проц., «Пралетары»—53,3 проц.

С.-г. машыны

Гомсельмаш за 26 красавіка выпусьціў 33 сілясарэзкі, што складае 110 проц. заданьня; 17 сячкарань — 107 проц., 5 бульбамыек без карыт—60 проц., 20 бульбасартовак без сетак—143 проц. і 7 канюшынасартовак—206 проц. заданьня. 27 красавіка выпушчана 38 сілясарэзак—126,7 проц., 17 сячкарань—106,2 проц., 16 бульбамыек без карыт—186 проц., 30 бульбасартовак бяз сетак—214,3 проц. і 4 канюшынасартоўкі—118 проц. заданьня.

***

Завод «Чырвоны мэталіст» за 27 красавіка выпусьціў 13 жмыхадрабілак—194 проц., 32 корнярэзкі—160 проц., 35 бульбамыек—116,7 проц. і 21 борану «Зіг-заг»—40,3 проц. заданьня.

На першай БелДРЭС

За 27 красавіка першая БелДРЭС выпрацавала 161.000 квт-гадзін. Максымум дасягнуў 8.500 квт., мінімум—5.500 квт. і сярэдняе—6.625 квт. За 28 красавіка выпрацавана 162.000 квт-гадзін. Максымум дасягнуў 8.500 квт., мінімум—5.730 квт. і сярэдняе—6.625 квт.

Будматар'ялы

Лесазавод «Спартак» за 27 красавіка расьпілаваў 93 кбм. сырцу, што складае 115 проц. пляну. За 28 красавіка расьпілавана 94 кбм. сырцу, або 116 проц. пляну. Бачарны цэх за 27 красавіка выпусьціў 948 камплектаў цэмэнтнай клёпкі, або 105 проц. За 28 красавіка выпушчана 703 камплекты цэмэнтнай клёпкі, што складае 83 проц. У гэты час працавалі толькі два барабаны замест трох.

***

Камбінат «Камінтэрн» за 28 красавіка расьпілаваў 198,7 кбм. сырцу, або 97,1 проц. Фанэры выпушчана 15,60 кбм., або 102,5 проц. дзеннага заданьня.

***

Завод «Інтэрнацыянал» за 2 красавіка выпусьціў 363,7 кгр. цьвікоў, або 83,6 проц.; шрубаў выпушчана 833,5 кгр., або 83,6 проц. пляну.

Папера

Папяровая фабрыка «Герой працы» за 27 красавіка выпусьціла 69,2 тоны паперы, што складае 98,3 проц. Салома-цэлюлёзы выпушчана 10 тон, або 84 проц. пляну. 28 красавіка выпушчана 74,4 тон паперы, або 92,2 проц. Саломы-цэлюлёзы выпушчана 7 тон, або 59 проц.

***

Папяровая фабрыка «Спартак» за 28 красавіка выпусьціла 18,499 тон паперы—77,8 проц. пляну. За 29 красавіка выпушчана 12,844 тоны паперы, або 72,5 проц. пляну.

Паведамленьні

— Культпроп ЦК КП(б)Б 4/V—32 г., у 12 г. дня склікае нараду па пытаньні падрыхтоўкі асьпірантаў па БССР. На нараду павінны зьявіцца т. т. Платун, Горын, Шчарбакоў, Каржакевіч, Гершэльман, Рыўлін, Скаблоў, Саевіч, Пашкевіч, Слонім, заг. аддзелаў кадраў Наркаматаў і дырэктары навукова-дасьледчых інстытутаў т. Менску.

— 5/V, у 1 гадз. дня, у культпропе ЦК КП(б)Б (пакой № 51, 2-гі паверх) адбудзецца нарада, на якую павінны зьявіцца т. т. Рэзьнікаў, Фрадкін, (Гарком). Масевіч (Камвуз), Рагінская, Лушыцкі, Сецько, Ошарава (ін-т асьпірантуры БАН), Жукаў (БІМЗО), Вайнштэйн (ЦК ЛКСМБ), Акулік (НКА), Любін (завочны камвуз), Кац (ЦСПСБ), Сямёнаў, Орліс (Дом Камасьветы), Маргелаў (ін-т эканомікі БАН). Прысутнасьць памянёных таварышоў абавязкова.

5 мая, у 7 гадз. веч., у Доме Камасьветы (б. клюб К. Маркса) адбудзецца

аб'яднанае пасяджэньне пленумаў гаркому КП(б)Б, гарсавету і гарпрафсавету

сумесна з парт. і праф. актывам, ударнікамі „Правды“, рабкорамі, работнікамі цэнтральных газэт і нізавога друку, **прысьвечанае 20-ГОДЗЬДЗЮ „Правды“ і ДНЮ ДРУКУ.**

ПАРАДАК ДНЯ: 1) Даклад аб 20-годзьдзі „Правды“ і дні друку (дакл.—рэдактар ЦО КП(б)Б „Зьвязды“ т. ГАРЫН).
2) Мастацкая частка.

Члены гаркому КП(б)Б, гарсавету і гарпрафсавету праходзяць па сваіх мандатах. Білеты можна атрымаць у культпропе гаркому да 4 гадз. дня.

КУЛЬТПРОП ГАРКОМУ КП(б)Б.

7 МАЯ У г. МЕНСКУ АДКРЫВАЕЦЦА

IV усебеларускі зьезд інжынэрна-тэхнічных сэкцый

з наступным парадкам дня:

1) Справаздача БелМБІТ'у—т. **Казімірчык.**
2) Вынікі выкананьня 1-й квадры 1932 г. і задачы ІТС у выкананьні пляну 1932 г. (дакл. НКЛег.—т. **Грысевіч**, упаўн. НКЦяж—т. **Амбражунас**, упаўн. НКЛес—т. **Розін**, НКСнаб—т. **Васнабойнікаў**).
3) Аб складаньні народна-гаспадарчага пляну 2-й пяцігодкі і ўдзел ІТС у яго распрацоўцы (дакл. старшыня Дзяржпляну т. **Шапіра**).
4) Выбары: а) пленуму Бел. МБІТ'у, б) дэлегатаў на V Усесаюзны зьезд ІТС.

Выдача мандатаў праводзіцца пачынаючы з 5-V з 9 да 4 г. дня і з 5 да 10 г. вечара ў памяшканьні БелМБІТ'у ЦСПСБ (Дом Працы, 2-гі паверх, пакой № 8).

МАНДАТНАЯ КАМІСІЯ.

Рэдакцыя газэты „ЗВЯЗДА“ і ЦКК НК-РСІ БССР *склікаюць* **ШЫРОКУЮ НАРАДУ** гаспадарчых, каапэрацыйных і прафсаюзных арганізацый па пытаньнях разгортваньня **ТРУСАГАДОЎЛІ**

На нараду павінны зьявіцца прадстаўнікі: Наркамзему, ЦСПСБ, Наркамасьветы, Наркамаховы здароўя, гарпрафсавету, Трусацэнтру, Птушкатрусаводтрэсту, Саюзу паляўнічоў, Саюзпушніны, Белкаапсаюзу, трэсту грамадзкага харчаваньня, фабзаўкомаў і ЗРК заводаў імя Варашылава, імя Молатава, „Камунар“, „Полымя рэвалюцыі“, Фабрыкі „Кастрычнік“, абутковай фабрыкі, с.-г. аб'яднаньня, Белжылсаюзу, рэдакцыі газэты „Рабочий“, „Савецкая Беларусь“, „Акцябрь“ і „Чырвоная зьмена“.

Нарада адбудзецца 7 мая ў 6 гадзін вечара, у памяшканьні рэдакцыі „Зьвязды“ Савецкая 63 3-ці паверх).

Рэдакцыя „Зьвязды“
ЦКК НК-РСІ БССР.

Кіно „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ“. СЁНЬНЯ І ШТОДЗЕННА замежны мастацкі фільм **БАЯЗЬЛІВЕЦ**

У галоўных ролях: Эрнэст ТОРЭНС і Фэліс ХЭВЕР.

„ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“.	Гукавы мастацкі фільм ТОМІ. Звыш праграмы АЎТАДОРАЦ гукав. мастацк. кам. у 2 ч.
ПРАЛЕТАРЫ	Замежны фільм СУМІКО Драма ў 7 частках.
СПАРТАК Пачатак: 7-30, 9, 10-30. Каса—з 5 г.	НАРАДЖЭНЬНЕ ГЕРАІНІ ў 6 частках

ДАМО 50.000.000 РУБЛЁЎ НА АБАРОНУ СССР!

1-га ліпеня 1932 году ва ўдарным парадку павінна закончыцца рэалізацыя 6 Усесаюзнай лётарэі Асоавіяхіму!

Рэалізуецца 70 мільёнаў білетаў па 50 кап. і 1 руб.

3 мая месяца пачнецца правядзеньне 34 тыражоў 6 лётарэі

Разыгрываецца 656. 600 каштоўных выйгрышаў на 8.000.000 рублёў.

Галоўныя выйгрышы: у 3000, 1000, 500, 300 і 200 руб., кругасьветныя падарожжы, аўтамабілі, трактары, маторныя лодкі, месцы на курорты Крыму, Каўказу і г. д.

Асоавіяхім—апора мірнай працы і абароны СССР!

Узмацняй рады Асоавіяхіму—купляй білеты 6 Усесаюзнай лётарэі!

Тэрмін выплаты выйгрышаў па 5-й лётарэі працягнут да 1-га студзеня 1933 году.

Атрымлівайце выйгрышы ў аддзяленьнях дзяржбанку і ашчадкас.

Першая сэсія дзяржаўнага ВУЧОНАГА САВЕТУ адкрываецца **5-га мая** ў г. Менску, у 7 г. веч., у Доме асьветы.

Уваход па білетах, якія разасланы па прафарганізацыях і установах. Члены дзяржаўнага вучонага савету ўваходзяць па сваіх мандатах.

Усе члены дзяржаўнага вучонага савету абавязаны зарэгістравацца ў сакратарыяце ДВС, дзе атрымаюць усе матар'ялы працы сэсіі.

БЕЛАРУСКАЕ **ГЕАДЭЗЫЧНАЕ КІРАЎНІЦТВА** г. Менск, пляц Волі, № 21 прымае на дагаворных пачатках **выкананьне тапаграфа-геадэзычных, нівэлірных і картаграфічных работ.**

Зацікаўленыя ведамствы павінны НЕ ПАЗЬНЕЙ 15-V—32 г. **ПАДАЦЬ ЗАЯЎКІ** на заключэньне дагавароў і ўключэньне ў плян работ на 1932 г.

ПРАЦЯГНУТ ПРЫЁМ НА 1-шы КУРС **РАСЬНЯНСКАГА ВЭТЭРЫНАРНАГА ТЭХНІКУМУ.**

УМОВЫ ПРЫЁМУ—агульныя для паступаючых у тэхнікум. Студэнты забясьпечваюцца стыпэндыяй і інтэрнатам. Заявы з дакумантамі прымаюцца да 10 мая па адрасе: м. Расна, Мсьціслаўскага раёну, вэтэрынарнаму тэхнікуму.

Дырэкцыя.

Шукаю кватэру або пакой. Плачу па згодзе. Уперад за год. Пошта да запатрабаваньня МАЦКЕВІЧУ.

Менск, друкарня «Зьвязды».

Галоўлітбел № 337.